

EXAMENREGLEMENT 2021-2022
KOLEGIO ALEJANDRO PAULA
HAVO

“Dare to care for excellence”, up to the next level!
(Kolegio Alejandro Paula)

Dit boek is van:

Checklist voor de kandidaat, oftewel: “Heb ik aan deze eisen voldaan?”

	Activiteit	Wanneer?	Klaar
1	Voorlichting examenreglemen H5/V6& ontvangst Examenhandboek KAP	28 september	
2	Ban Topa/ kennismaking ouders 19.00 – 22.00/ Info ouder avond Examenklassen.	28 september	
3	Kopie van mijn sédula aanleveren om de juiste naam op het diploma te hebben bij mentor	14 oktober	
4	Tussenvakantie	4 t/m 9 oktober	
5	SE-Periode I voor de examenklassen	14 t/m 22 oktober	
6	Werkzaamheden profielwerkstuk opgestart: groep, onderwerp, vraagstelling ingeleverd bij profielcoördinator	12 oktober	
7	Eerste SE-cijferlijst voor akkoord tekenen	1 november	
8	SE- Periode 2	8 t/m 17 december	
9	Tweede SE-cijferlijst voor akkoord tekenen	17 januari	
10	Uiterlijke inleverdatum profielwerkstuk bij begeleider	11 februari	
11	Uiterlijke datum afronden alle handelingsdelen zoals literatuuurdossier Spaans, presentatie Kunstvak, werkstuk-mondeling Geschiedenis, Gymproject, LOB-dossier, enzovoort.	25 maart	
12	SE- Periode 3	8 t/m 16 maart	
13	Derde SE-cijferlijst voor akkoord tekenen	30 maart	
14	Uiterlijke datum digitale inschrijving voor de SE-herkansingsronde	30 maart	
15	Herkansing Schoolexamens	4 t/m 8 april	
16	Definitieve schoolcijferlijst tekenen	29 april	

SE en CSE schema

SE- periode	datum	inhaalweek en tijd
1	Do 14 okt t/m vr 22 oktober 2021	26 t/m 29 oktober na 14:00 uur
2	wo 8 t/m vr 17 december 2021	11 t/m 14 januari 2022 na 14.00 uur
3	Di 8 t/m wo 16 maart 2022	22 t/m 25 maart 2022
Herkansingsronde	ma 4 april t/m vr 8 april	NVT*

*Na elke SE-periode is er een inhaalweek gepland om de gemiste SE's van de periode in te halen. Dit geldt **NIET** bij Herkasingen.

Centraal Schriftelijk Examen (CSE)

Tijdvak	Datum
1	6 t/m 25 mei 2022
2	20 t/m 24 juni 2022
3	augustus 2022

Uitslag Eerste Tijdvak: 16 juni 2022

Beste examenkandidaat,

Binnenkort rond je je middelbare schoolperiode af. Er is veel informatie hierover die we met jullie willen delen. Om de examens zo goed mogelijk te laten verlopen ontvangen alle examenkandidaten dit KAP-Examenhandboek met belangrijke verwijzingen naar het Handboek Examinering 2021-2022 van het Ministerie van Onderwijs en opgenomen bepalingen uit het Landsbesluit Examens VWO, HAVO en VSBO uit de huidige Onderwijswetgeving. Hierin staan allerlei zaken die belangrijk zijn voor het goed verloop van de examens waarvan je op de hoogte moet zijn.

In dit KAP Examenhandboek, waar het PTA onderdeel van uitmaakt, zijn de belangrijkste punten van het examenreglement opgenomen. Dit boek bestaat uit vier onderdelen:

- Deel I: Algemene informatie over schoolexamens, centraal schriftelijke examens, geldende regels en praktische uitvoering
- Deel II: Praktische informatie betreffende examens
- Deel III: Wettelijke regelgeving omtrent het eindexamen
- Deel IV: Programma van Toetsing en Afsluiting

Maak zo spoedig mogelijk een studieschema waar je je ook aan houdt. De checklist kan je hierbij helpen om overzicht te houden en dient als leidraad om aan de belangrijkste verplichtingen tot aan het CSE te voldoen. Volgend jaar ben je student aan een hogeschool of een academie voor hoger beroepsonderwijs. Je moet dit jaar dan ook door je prestaties, je houding, je inzet en je aanpak van de studie bewijzen dat wij en je ouders je volgend jaar met een gerust hart aan die studie kunnen laten beginnen.

Het examen staat op een hoog niveau; er wordt een zwaar beroep gedaan op je kennis en vaardigheden op velerlei gebied. Maar de leraren die je opleiden, hebben de overtuiging dat je het aan kunt, zij hebben je namelijk tot de examenklas toegelaten. Als je hard werkt en trouw de lessen bijwoont, mag je voortdurend rekenen op de steun van je leraren en van de schoolleiding

Mochten er nog vragen zijn, dan kun je altijd terecht bij je mentor of de conrector eindexamenklassen.

Wij wensen jullie alvast heel veel succes en sterkte toe.

Examencommissie:

Voorzitter: Dhr. G. La Croes

Secretaris: Dhr. W. Vlinkervleugel

Inleiding

Het examenreglement geeft aan welke regelingen gelden voor het Havo en Vwo.

Het examen bestaat uit twee delen: een schoolexamen (SE), dat voor het Havo tijdens het vierde en vijfde leerjaar en voor het Vwo in het vijfde en zesde leerjaar wordt afgenomen. Het overgangscijfer van het vak uit de voor-examenklas geldt vanaf het schooljaar 2021-2022 voor alle vakken als SE1. Het centraal schriftelijk examen (CSE) dat voor het Havo aan het einde van het vijfde leerjaar en voor het Vwo aan het einde van het zesde leerjaar wordt afgenomen.

De onderwerpen die in dit document besproken worden zijn het examen, de soorten toetsen en de weging, de rechten en plichten van een kandidaat, slagingsregelingen en programma van toetsing en afsluiting (PTA).

Alle toetsen zijn opgenomen in PTA dus ook de toetsen waarvan het resultaat niet telt voor het schoolexamen, maar wel voor het rapport en de bevordering, met name in de voorexamenklassen.

De planning van de schoolexamens en het uitreiken van de cijderlijsten staan in dit document en in het Vademecum. Cijfers kunnen ook via de website door de leerlingen bekeken worden.

In 5 Havo en 6 Vwo zijn de schoolexamentoetsen geconcentreerd in drie toetsperiodes. Voor de examenkandidaten geldt dat in hun eindexamenjaar praktisch alle toetsen meetellen voor het schoolexamen.

Alle informatie in het PTA is geldig en kan niet zonder een verzoek aan en met instemming van de schoolleiding veranderd worden. Ook wordt de Inspectie van Onderwijs van eventuele wijzigingen op de hoogte gesteld .

Het doel van dit document is om de leerlingen belangrijke informatie te geven om zodoende hun examenperiode met succes te kunnen doorlopen.

Het examenreglement bestaat uit de volgende onderdelen:

Deel I. Algemene informatie van de school over de examens en alle geldende regels.

Deel II Praktische informatie betreffende examens (SE en CSE).

Deel III Wettelijke maatregelen omtrent het eindexamen

Deel IV Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA).

Dit examenreglement is ook te lezen op en te downloaden van onze website.

Een exemplaar van het Landsbesluit en Publicatieblad ligt ter inzage bij de rector. In Deel III van dit document staan een aantal relevante artikelen uit dit Landsbesluit.

Tot slot wordt er aan het einde van deel III belangrijke websites vermeld waar regelgeving in terug te vinden is alsmede oefenexamens op te vinden zijn.

Inhoudsopgave:

Checklist voor de kandidaat	6
Voorwoord	7
Inleiding	7
HOOFDSTUK 1: Algemene Informatie.....	7
§ 1. Verklarende woordenlijst	6
§ 2. Samenstelling examencommissie	7
§ 3. Toegestane toetsvormen.....	7
§ 4. Toegestane toetsmomenten.....	7
§ 5. Regels deelname schoolexamen en centraal schriftelijk examen	7
§ 6. Herkansingsregeling en inhalen gemiste SE's	10
§ 7. Herkansing afgerond vak en SE1	10
§ 8. Centraal Schriftelijk Examen tijdvak 2	10
§ 9. Organisatie correctie, beoordeling en cijferbepaling schoolexamen.....	10
§ 10. Organisatie correctie, beoordeling en cijferbepaling CSE	11
§ 11. Examendossier	13
§ 12. Inzage in examenwerk	13
§ 13. Vrijstellingen	14
§ 14. Slagingsregeling HAVO	15
§ 15. Procedure en afhandeling klachten	15
§ 16. Beroepsgevallen	15
§ 17. Niet naar behoren en beoordeling “onvoldoende”	16
HOOFDSTUK 2: Informatie over examens	17
§ 1. Schoolexamenperioden	17
§ 2. Vastgesteld rooster eerste tijdvak centrale examens HAVO 2022	18
§ 3. Profielwerkstuk	18
§ 4. Loopbaanoriëntatie	19
§ 5. Doorstroming HAVO5 naar VWO5	19
HOOFDSTUK 3: Praktische informatie examens	21
§ 1. Examenvoorbereiding	21
§ 2. Instructies voor examens (SE en CSE) 2020-2021	21
§ 3. Toegestane hulpmiddelen	24
§ 4. Aangepaste wijze van examineren	25
HOOFDSTUK 4: Algemene bepalingen	26
HOOFDSTUK 5: Examens	27
§ 1. Het eindexamen	27
§ 2. Het schoolexamen	28
§ 3. Het centraal examen	30
§ 4. Uitslag, herkansing en diploma	34
§ 5. Bewijs van vrijstelling en bewijs van kennis	36
§ 6. Voorschrift ziek worden tijdens het examen	38
Belangrijke sites en instelling	39
Programma van Toetsing en Afsluiting	40

DEEL I

ALGEMENE INFORMATIE OVER SCHOOLEXAMENS, CENTRAAL SCHRIFTELIJKE EXAMENS, GELDENDE REGELS EN PRAKTISCHE UITVOERING

HOOFDSTUK 1: Algemene informatie

§1 Verklarende woordenlijst

- centraal examen:** De meeste vakken hebben een centraal schriftelijk examen aan het eind van havo 5.
- combinatiecijfer:** Voor slagen telt het gemiddelde van een aantal vakken mee als één cijfer, het zogenaamde combinatiecijfer. Dit zijn de vakken asw en het pws.
- compensatiepunt:** Voor elk vak dat niet in het combinatiecijfer valt, en voor het combinatiecijfer in zijn totaliteit kunnen compensatiepunten behaald worden, met dien verstande dat een eindcijfer 7 één compensatiepunt oplevert, een eindcijfer 8 twee compensatiepunten, een eindcijfer 9 drie compensatiepunten en een eindcijfer 10 vier compensatiepunten.
- examentoets:** Een toets die meetelt voor het schoolexamen en voor de overgang. Examentoetsen in de examenklas worden zoveel mogelijk gehouden in de lesvrije toetsperiodes in september/oktober, december en maart.
- examenvak:** Er is geen onderscheid meer tussen examenvakken en andere vakken. Alle vakken hebben hetzij een schoolexamen, dan wel een schoolexamen plus een centraal schriftelijk examen en tellen mee voor slagen of zakken.
- gemeenschappelijk deel:** De vakken waarvan wettelijk is vastgesteld dat ze door alle leerlingen in de bovenbouw gevolgd moeten worden.
- handelingsdeel:** Sommige vakken hebben een handelingsdeel. Dit handelingsdeel bestaat uit een aantal activiteiten die je moet uitvoeren. Deze activiteiten moeten "naar behoren" worden uitgevoerd. Zolang je het handelingsdeel niet hebt afgerond, heb je je schoolexamen niet afgesloten.
- keuzevak:** Iedere leerling moet in één keuzevak examen doen.
- naar behoren:** Voor sommige opdrachten krijg je geen cijfer, ze moeten "naar behoren", ofwel voldoende, zijn. Zolang je deze opdrachten niet "naar behoren" hebt uitgevoerd, kun je je examen niet halen. De vakken cav en lo hebben geen eindcijfer, voor deze vakken moet je als geheel een voldoende beoordeling krijgen. Ook lob moet "naar behoren" zijn afgerond.
- praktische opdracht:** Een opdracht die je alleen of in een groepje uitvoert en die meetelt voor het schoolexamen. Het kan gaan om het uitvoeren van een experiment, een literatuurstudie etc. Een praktische opdracht wordt afgesloten met een verslag of een presentatie en wordt beoordeeld met een cijfer.
- profieldeel:** De vakken die horen bij het profiel dat je hebt gekozen. Bovendien maakt het profielwerkstuk deel uit van het profieldeel.
- profielwerkstuk:** In het examenjaar maak je een werkstuk dat betrekking heeft op één of meer vakken uit je profiel. Dit wordt het profielwerkstuk (pws) genoemd. Voor het pws geldt een uiterste inleverdatum. Indien het pws niet op tijd is ingeleverd, mag je na de uiterste inleverdatum geen herkansingen meer doen. Het pws wordt met een cijfer beoordeeld en telt mee in het zogenaamde combinatiecijfer. Om te kunnen slagen moet je voor het pws ten minste een 3,5 onafgerond als eindcijfer behalen.
- pta:** Afkorting van "Programma van Toetsing en Afsluiting". In het pta staat per schooljaar en per vak precies beschreven hoe het schoolexamen geregeld is: hoeveel toetsen er zijn, wat de leerstof is, hoe zwaar de toetsen meetellen voor het schoolexamen etc.
- schoolexamen:** Alle vakken hebben een zogenaamd schoolexamen. Het schoolexamen voor een vak bestaat uit een aantal toetsen en opdrachten. In het pta staat beschreven hoe zwaar de verschillende onderdelen meetellen voor het eindcijfer van het schoolexamen. Het schoolexamen begint voor een aantal vakken al in de vierde klas.
- SE-periode:** Voor de examenklassen zijn er 3 SE-perioden, in oktober 2020, in december 2020 en in

maart 2021. Tijdens deze SE-perioden zijn er geen lessen. SE-toetsen worden zoveel mogelijk in de SE-perioden gehouden.

vrije ruimte:

Een deel van de studielast mag door de school op eigen wijze worden ingevuld. Dit wordt de vrije ruimte genoemd. In de vrije ruimte zit in ieder geval één keuzevak. Verder vallen de modules leerstrategieën, leerlingbegeleiding, mento rlessen en dergelijke ook in de vrije ruimte.

weging:

Hoe zwaar een toets meetelt voor het rapport en voor het examen, wordt weergegeven met een wegingpercentage. Het totaal van alle wegingpercentages moet in principe uitkomen op 100%

§ 2 Samenstelling examencommissie

De examencommissie bestaat uit alle docenten die lesgeven in de examenklassen. De secretaris wordt aangewezen door de voorzitter en de voorzitter van de examencommissie is de rector.

Taken en bevoegdheden van de examencommissie

1 Een examencommissie heeft in ieder geval de volgende taken en bevoegdheden:

- a.het borgen van de kwaliteit van de schoolexaminering (procesmatig, inhoudelijk, passend bij de visie van de school en passend bij het afsluitende karakter van het schoolexamen),
- b.het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om schoolexamens te beoordelen en vast te stellen.

2 De examencommissie stelt regels vast over de uitvoering van de taken en bevoegdheden, bedoeld in het eerste lid, en de maatregelen die zij in dat verband kan nemen.

3 De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op over haar bevindingen bij het borgen van de kwaliteit van de schoolexaminering en verstrekt dit verslag aan de Inspectie Onderwijs conform de vastgestelde datum en het bevoegd gezag.

§ 3 Toegestane toetsvormen

Zie Artikel 12, lid 2 in Deel III en het PTA per vak.

§ 4 Toegestane toetsmomenten

De school informeert de kandidaat dat zij voor alle SE-periodes een rooster met informatie over de data, vakken en tijd van de toetsen zal uitbrengen. Zie ook artikel 16 in Deel III en het PTA per vak. De indeling van de SE-perioden en die van het CSE voor het schooljaar 2021-2022 ziet er als volgt uit:

SE- periode	datum	inhaalweek en tijd
1	do 14 t/m vr 22 oktober 2021	26 t/m 29 oktober na 14:00 uur
2	wo 8 t/m vr 17 december 2021	11 t/m 14 januari 2022 na 14.00 uur
3	di 8 t/m wo 16 maart 2022	22 t/m 25 maart 2022
Tweede Herkansingsronde	ma 4 april t/m vr 8 april	NVT*

*Na elke SE-periode is er een inhaalweek gepland om de gemiste SE's van de periode in te halen. Dit geldt **NIET** bij Herkasingen.

Centraal Schriftelijk Examen (CSE)

Tijdvak	Datum
1	6 t/m 25 mei 2022 ¹
2	20 t/m 24 juni 2022
3	augustus 2022

§ 5 Regels deelname schoolexamen en centraal schriftelijk examen

Om deel te nemen aan het SE moet de kandidaat in een leerjaar zitten waarin het SE wordt afgenomen. Om deel te nemen aan het CSE moeten alle SE's afgesloten zijn. Voor deelname aan het CSE verwijzen wij ook naar voorwaarden die zijn opgenomen in de wetgeving. De volgende regels zijn hierbij van toepassing zowel voor het schoolexamen als het centraal schriftelijk examen:

- 1 Het besluit eindexamens vwo-havo vormt het uitgangspunt voor de organisatie van het schoolexamen (SE).
- 2 Naast het gestelde in het onder 1 genoemde besluit gelden voor het schoolexamen de onder toezicht van de schoolleiding vervaardigde schoolexamenregeling en de mededelingen welke in de mededelingenkast voor het schoolexamen verschijnen.
- 3 In de voorexamenklassen zijn de schoolexametoetsen (SE-toetsen) voornamelijk geconcentreerd in **twee** toetsperiodes. In de examenklassen zijn de schoolexametoetsen voornamelijk geconcentreerd in drie toetsperiodes.
- 4 In het programma van toetsing en afsluiting (PTA) staat per vak aangegeven hoe het schoolexamen geregeld is. Het PTA per vak wordt elk jaar gepubliceerd op de website www.kap-psc.com.
- 5 Het vakken- en lokalenrooster per toetsperiode wordt tijdig in de mededelingenkast voor het schoolexamen bekend gemaakt.
- 6 Indien voor een vak schoolexametoetsen buiten de genoemde perioden vallen, dan wordt dit, zo mogelijk onder vermelding van de data, in het PTA aangegeven.
- 7 De uiterlijke datum voor het inleveren van werkstukken, inclusief het profielwerkstuk, wordt voor 1 december door de examinator aan de kandidaten en aan de schoolleiding bekend gemaakt. Na 1 december kan deze datum niet meer worden gewijzigd.
- 8 De uiterlijke datum voor het inleveren van het leesdossier wordt voor 1 december door de examinator aan de kandidaten en aan de schoolleiding bekend gemaakt. Na 1 december kan deze datum niet meer worden gewijzigd. Het niet tijdig inleveren van het leesdossier wordt beschouwd als een onregelmatigheid in de zin van het examenbesluit (zie wettelijke regeling artikel 13 van de landsbesluit).
- 9 **Inhalen en herkansen:**
 - conform artikel 13 Landsbesluit moeten alle kandidaten alle onderdelen van het schoolexamen afgelegd hebben om toegelaten te kunnen worden tot het Centraal Schriftelijk Examen. Dat betekent dat een kandidaat die een SE-toets mist, in principe een 1 voor het gemiste onderdeel krijgt en op basis daarvan NIET kan worden toegelaten tot het Centraal Schriftelijk Examen.
 - Om op enigerlei wijze in aanmerking te komen voor inhalen moet hij/zij op de dag van de gemiste toets de schoolleiding voor 8.00 uur in kennis stellen van zijn verzuim, met opgaaf van reden. Voor 14.00 uur van de dag waarop de toets is gemist, dient er een doktersverklaring te worden overhandigd aan de schoolleiding die deze verklaring ter ontvangst registreert, stempelt en een kopie van dit bewijs aan de kandidaat overhandigt. Een gemiste SE-toets moet direct aansluitend op de desbetreffende toetsperiode worden ingehaald.
 - Het is niet mogelijk om een vak meer dan één keer in te halen, dat wil zeggen, als de kandidaat in de eerste schoolexamenperiode een SE moet inhalen, kan hij of zij bij datzelfde vak niet afwezig zijn in de tweede en derde schoolexamenperiode.

¹ Het CSE rooster vind je op pag. 18 van dit Examenhandboek

- 10 De examenvoorzitter kan een verzoek tot uitstel van een onderdeel van het schoolexamen honoreren mits er een geldige reden is waardoor de kandidaat zich niet voldoende op het desbetreffende onderdeel heeft kunnen voorbereiden. Wanneer de reden ziekte is, dan moet de kandidaat een brief overleggen van een arts, waarin deze verklaart dat de kandidaat gedurende een nauwkeurig omschreven periode niet in staat was zich voor te bereiden. Wanneer de kandidaat een andere reden aanvoert, dan dient deze controleerbaar te zijn en dient ook onomstotelijk vast te staan dat de kandidaat zich geheel buiten zijn schuld niet heeft kunnen voorbereiden. De examenvoorzitter zal het verzoek slechts in overweging nemen nadat de examinerator in het desbetreffende vak de rechtvaardigheid van het verzoek heeft onderschreven.
- 11 De examenvoorzitter maakt in geval van punt 10 een **proces-verbaal** op van diens beslissing. Indien het verzoek van de kandidaat gehonoreerd wordt, maakt de kandidaat indien nodig zo spoedig mogelijk een afspraak met de examinerator. Van de gemaakte afspraak wordt de examencommissie op de hoogte gesteld, waarna de afspraak bindend is.
- 12 Een kandidaat die te laat komt, beëindigt de toets uiterlijk op het tijdstip dat voor de andere kandidaten geldt. Bij een schriftelijke examentoets mag de kandidaat uiterlijk tot een half uur na het officiële begin van de toets tot het examenlokaal worden toegelaten.
- 13 Een mondelinge examentoets is beëindigd wanneer de examinerator binnen de vastgestelde tijd, de kandidaat toestemming geeft te vertrekken.
- 14 Een schriftelijke examentoets is beëindigd wanneer de kandidaat rekening houdend met de examentijd, zijn werk bij de toezichthouder inlevert. Een kandidaat mag het examenlokaal niet eerder verlaten dan 30 minuten na de officiële begintijd van het examen en ook niet gedurende de laatste 15 minuten van het schriftelijk examen.
- 15 Het schoolexamen wordt een week voor de aanvang van het schriftelijke examen afgesloten. Schoolexamentoetsen zijn dan niet meer mogelijk.
- 16 Het examen moet het mogelijk maken een oordeel te vormen over de kennis en de vaardigheden van de kandidaat. De kandidaat maakt daarom tijdens het examen exclusief gebruik van eigen kennis en vaardigheden. Hij mag daarbij uitsluitend gebruik maken van hulpmiddelen die door de schoolleiding zijn goedgekeurd.
- 17 Indien een kandidaat zich ten aanzien van het schoolexamen aan enige vorm van fraude heeft schuldig gemaakt en dit voor, tijdens, of na het schoolexamen wordt ontdekt, wordt hem/haar in principe voor de desbetreffende toets het cijfer 1 (één) toegekend en kan zijn/haar recht op herkansing gedeeltelijk of geheel door de rector worden ontnomen. Bij zeer ernstige fraude kan de rector de kandidaat verdere deelneming aan het examen ontzeggen.
Indien de fraude eerst na afloop van het centraal schriftelijk examen wordt ontdekt, onthoudt de rector de kandidaat het diploma. Indien een andere onregelmatigheid eerst na afloop van het centraal schriftelijk examen wordt ontdekt, kan de rector de kandidaat het diploma onthouden.
- 18 Onder fraude of enige andere vorm van onregelmatigheid wordt verstaan: het bij enig deel van het examen handelen of nalaten te handelen, met als oogmerk het onrechtmatig bewerkstelligen van een beter resultaat voor zichzelf of voor een ander.

Fraudehandelingen zijn bijvoorbeeld:

- a. het vóór een toets inzicht verwerven of proberen te verwerven in (concept-) opgaven en/of uitwerkingen en correctiemodellen etc.
- b. het bij zich hebben en/of gebruik maken van incriminerende aantekeningen in tijdens de toets te gebruiken boeken en/of andere hulpmiddelen.
- c. het gebruik maken van zogenaamde spiekbriefjes.
- d. het tijdens de toets mondeling of schriftelijk vragen naar en/of ontvangen van incriminerende gegevens.
- e. het tijdens de toets overnemen van gegevens uit het werk van een andere kandidaat met of zonder diens toestemming.
- f. het scheppen van gelegenheid tot frauduleuze handelingen.

- g. Het inleveren van scripties, (verslagen van) praktische opdrachten of profielwerkstukken die geheel Of grotendeels door anderen dan de kandidaat (of kandidaten) zijn gemaakt.

Optreden in geval van fraude

- a. Indien naar het oordeel van een surveillant een kandidaat heeft gefraudeerd, wordt de kandidaat er onmiddellijk op attent gemaakt dat een schriftelijk verslag (procesverbaal) van het geconstateerde zal worden opgesteld.
- b. Aan de kandidaat wordt overgelaten de toets af te maken dan wel meteen de examenlokaal te verlaten, met dien verstande dat hij/zij niet binnen een half uur na aanvang van de toets de zaal mag verlaten
- c. Na afloop van de zitting stelt de surveillant de examenvoorzitter mondeling van het gebeuren op de hoogte en levert het procesverbaal in.
- d. Indien de fraude bij het nakijken van het werk door de vakdocent wordt geconstateerd, stelt deze direct een gedagtekend en ondertekend verslag op van het geconstateerde en levert hij/zij dit vergezeld van het werk, zo spoedig mogelijk in bij de schoolleiding voor verdere afhandeling.

Afhandeling

- a. Alvorens een beslissing te nemen wordt de kandidaat gehoord door de rector in aanwezigheid van de secretaris.
- b. Indien de examenvoorzitter van oordeel is dat er inderdaad sprake was van fraude, wordt aan de kandidaat voor de desbetreffende toets het cijfer 1 (één) toegekend en kan zijn/haar recht op herkansing gedeeltelijk of geheel door de rector worden ontnomen.
Een toets waarvoor als gevolg van fraude het cijfer 1 is toegekend, kan in het schooljaar waarin de fraude is gepleegd, niet worden herkanst. Bij zeer ernstige fraude kan de examenvoorzitter de kandidaat verdere deelneming aan het examen ontzeggen.
- c. De examenvoorzitter stelt diens beslissing op schrift en geeft een afschrift daarvan aan de kandidaat of diens ouders/voogden/verzorgers, als ook aan de inspectie.

§ 6 Herkansingsregeling en inhalen gemiste SE's

HERKANSINGEN:

Sommige onderdelen van het schoolexamen mag je herkansen. Hierbij gelden de volgende regels:

1. Alleen schriftelijke of mondelinge SE-toetsen kunnen worden herkanst; voortgangstoetsen en handelingsdelen kunnen niet worden herkanst. Ook onvoldoende gemaakte praktische opdrachten kunnen in principe niet worden herkanst. In uitzonderingsgevallen kan de schoolleiding op verzoek van een leerling in havo-5 op grond van dringende redenen beslissen dat een onvoldoende gemaakte praktische opdracht alsnog herkanst wordt.
2. In dit examenjaar zijn er drie herkansingen: de eerste is voor reeds afgeronde vakken, ASW of de MVT, en vindt plaats in september. De tweede en derde in april na afsluiting van de derde schoolexamenperiode.
3. Voor **alle afgeronde vakken** geldt dat de jaarstof van het voor-examenjaar wordt gevraagd bij de herkansingen in september, in de herkansingen in april geldt dat CSE-stof wordt getoetst. Voor de talen geldt: compilatie van vaardigheden (bijvoorbeeld luisteren, schrijven, tekst).
4. Aanmelding voor elke herkansing van een schoolexamen vindt digitaal plaats. Een link zal verstrekt worden via de mentor aan de kandidaten om zich in te schrijven.
5. De weging van elke herkansing is 50%:

SE onafgerond cijfer (1 decimaal) + cijfer herkansing delen door 2

Het cijfer van de herkansing telt alleen mee als het gemiddelde van SE en herkansing hoger is dan het reeds behaalde resultaat.

6. N.B. een vak (tijdens tweede ronde herkansingen) kan maar 1 keer gekozen worden. Er kan dus niet 2x een cijfer vervangen worden bij hetzelfde vak!

7. Indien je per **woensdag 31 maart 2022** nog opdrachten, handelingsdelen, vakken of delen van vakken naar behoren af te ronden hebt of indien je het pws niet tijdig hebt ingeleverd, mag je geen enkele herkansing meer doen.

8. In de volgende gevallen kan de schoolleiding besluiten dat je slechts één of zelfs geen enkele herkansing mag doen:

- Wanneer je in de loop van het schooljaar 2021-2022 één of meer opdrachten van een SE of handelingsdelen niet tijdig hebt afgerond.
- Bij regelmatig ongeoorloofd verzuim van lessen bij welk vak dan ook.
- In geval van fraude bij welk vak dan ook.

GEMISTE SE's:

Inhalen:

1. conform artikel 13 Landsbesluit moeten alle kandidaten alle onderdelen van het schoolexamen afgelegd hebben om toegelaten te kunnen worden tot het Centraal Schriftelijk Examen. Dat betekent dat een kandidaat die een SE-toets mist, in principe een 1 voor het gemiste onderdeel krijgt en op basis daarvan NIET kan worden toegelaten tot het Centraal Schriftelijk Examen.
2. Om op enigerlei wijze in aanmerking te komen voor inhalen moet hij/zij op de dag van de gemiste toets de schoolleiding voor 8.00 uur in kennis stellen van zijn verzuim, met opgaaf van reden. Voor 14.00 uur van de dag waarop de toets is gemist, dient er een doktersverklaring te worden overhandigd aan de schoolleiding die deze verklaring ter ontvangst registreert, stempelt en een kopie van dit bewijs aan de kandidaat overhandigt. Een gemiste SE-toets moet direct aansluitend op de desbetreffende toetsperiode worden ingehaald.
3. Het is niet mogelijk om een vak meer dan één keer in te halen, dat wil zeggen, als de kandidaat in de eerste schoolexamenperiode een SE moet inhalen, kan hij of zij bij datzelfde vak niet afwezig zijn in de tweede en derde schoolexamenperiode.

§ 7 Herkansing afgerond vak

“Herexamen afgerond vak” geldt voor leerlingen die bevorderd worden naar havo-5, maar een onvoldoende hebben voor ASW.

Inschrijving SE-herkansing ‘Her Afgerond Vak’ (schooljaar 2020-2021): **week van 20 september 2021. De herkansing vindt plaats op donderdag 21 oktober 2021, onder voorbehoud van onvoorziene omstandigheden.**

Voor deze herkansing zal de jaarstof worden gevraagd. De weging van deze herkansing is 50%:

SE onafgerond cijfer (1 decimaal) + cijfer herkansing delen door 2

Het cijfer van de herkansing telt alleen mee als het gemiddelde van SE en herkansing hoger is dan het reeds behaalde resultaat.

§ 8 Centraal Schriftelijk herexamen (tweede tijdvak)

Een kandidaat die na het eerste tijdvak niet geslaagd is, maar die nog wel kan slagen door in een CSE-vak herexamen te doen, mag in één CSE-vak herexamen doen. Ook kandidaten die na het eerste tijdvak al geslaagd zijn, mogen in één CSE-vak herexamen doen om hun cijfer te verbeteren.

Een kandidaat die gedurende het eerste tijdvak vanwege ziekte een CSE-vak gemist heeft, moet zich met een **doktersbrief** tot de schoolleiding wenden teneinde in aanmerking te kunnen komen om in meer dan een CSE-vak herexamen te doen.

Kandidaten die na het eerste tijdvak definitief zijn afgewezen, mogen in één CSE-vak herexamen doen om hun cijfer te verbeteren en eventueel in aanmerking te komen voor een vrijstelling.

§ 9 Organisatie correctie, beoordeling en cijferbepaling Schoolexamen

Het SE-eindcijfer is het gewogen gemiddelde van alle beoordelingen van toetsen en praktische toetsen zoals in het PTA staat aangegeven. Het cijfer wordt in de klas aan de kandidaten bekend gemaakt en na bespreking tekent de kandidaat voor akkoord van het toegekende cijfer.

- De correctie van SE-toetsen dient te geschieden binnen veertien dagen na het tijdstip waarop de toets is afgenomen. Na correctie worden de SE-toetsen door de examinatoren met de kandidaten besproken. De examinerator zorgt ervoor dat de behaalde cijfers binnen 3 weken na toetsdatum in de geautomatiseerde cijferadministratie van de school zijn ingevoerd. **Een leerling die niet bij de reguliere bespreking van het SE aanwezig was, heeft nog tot twee lesweken na die bespreking recht op inzage in het werk. Daarna wordt het SE-cijfer onherroepelijk.** Na elke SE-periode ontvangt de kandidaat een cijferlijst met de op dat moment geldige cijfers, die eerder voor akkoord zijn getekend.
- De examinerator mag voor de onderdelen van het schoolexamen en voor het centraal schriftelijk examen cijfers toekennen dan wel voorstellen uit de schaal 1 tot en met 10 met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal. Afronding tot een geheel cijfer vindt slechts plaats bij het vaststellen van het eindcijfer. Voordien wordt een cijfer afgerond op 1 decimaal, met dien verstande dat, de eerste decimaal met 1 verhoogd wordt indien de tweede decimaal 5 of hoger is, zo niet dan wordt de tweede decimaal verwaarloosd.
- Voor de vakken cav en lo krijg je in het eindexamenjaar geen cijfer; deze vakken moeten met tenminste “voldoende” beoordeeld worden. Indien je voor deze vakken niet tenminste “voldoende” als beoordeling krijgt, kun je niet slagen voor het examen.

In de slagingsregeling telt het gemiddelde van asw en het profielwerkstuk mee als één cijfer, het zogenaamde combinatiecijfer. Voor het vak asw afzonderlijk en voor het profielwerkstuk moet je tenminste een 3,5 als onafgerond eindcijfer behalen.

- Voor de vakken die geen CSE kennen, vormt het SE eindcijfer tevens het eindexamencijfer.

Voor de aanvang van het Centraal Examen maakt de schoolleiding, middels de akkoordverklaring, aan de kandidaat bekend, voor zover van toepassing:

1. welke cijfers zijn behaald voor het schoolexamen;
2. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfers worden vastgesteld en
3. de beoordeling van het profielwerkstuk.
4. het vak dat geen CSE kent, KUV, mag geen eindcijfer onder de 3,5 hebben anders is de kandidaat niet geslaagd.

De kandidaat dient voor deze cijfers voor akkoord te tekenen.

§ 10 Organisatie correctie, beoordeling en cijferbepaling Centraal Schriftelijk Examen

Bij de correctie van CSE-werk geldt:

- a. De examinerator en de gecommiteerde zijn gehouden de door de ETE verstrekte normen stipt toe te passen.
- b. De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg de score vast.

De eindcijfers voor alle vakken van het eindexamen worden uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10. Het eindcijfer is het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Indien een vak geen CSE kent, is het eindcijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer. Dit wordt afgerond zoals boven is weergegeven.

Uitslag

De uitslag van het examen havo en vwo zal onder voorbehoud op donderdag **16 juni 2022** bekend worden gemaakt. Niet geslaagde kandidaten worden gebeld. Als alle afgewezen kandidaten zijn ingelicht, worden de geslaagde kandidaten gebeld.

Alle leerlingen ontvangen een voorlopige cijferlijst (eventueel nodig voor een loting).

Bel niet zelf naar school en geef, als je geen telefoon hebt of elders verblijft, een nummer waarop je wel bereikbaar bent aan je mentor door.

De afgewezen kandidaten worden uitgenodigd voor een informatiebijeenkomst op vrijdag **17 juni 2022**. De informatie betreft advies van de docenten in verband met het herexamen. De kandidaat kan zich dan inschrijven voor het herexamen. Op vrijdag 17 juni kan de kandidaat een formulier invullen waarbij hij/ zij inzage verzoekt.

De exacte tijd wordt later bekend gemaakt.

§ 11 Examendossier

Het examendossier bevat een totaal van resultaten van examens en examenonderdelen, inclusief de onderliggende bewijsstukken, op grond waarvan beslist wordt een diploma uit te reiken aan de examenkandidaat.

De examenkandidaat heeft de verantwoordelijkheid om zijn/haar examendossier compleet en kloppend te maken.

§ 12 Inzage van Examenwerk

Gemaakte schoolexamens worden altijd door leerlingen ingezien; ze worden namelijk in de klas besproken. Schriftelijk examen Lb eindexamens v.w.o., h.a.v.o. en v.s.b.o. artikel 52 lid 1, beschrijft de inzage van examenwerk voor belanghebbende. Inzage gebeurt meestal ter voorbereiding op een herkansing. Voor de inzage gelden in elk geval de volgende regels :

- Inzage geldt voor alle centraal schriftelijke examens na de vaststelling van de uitslag;
- Inzage is eenmalig en vindt plaats na de vaststelling van de uitslag;
- Verzoeken voor inzage van het CSE moeten uiterlijk 2 weken na bekendmaking van de uitslag digitaal ingediend worden bij de examenvoorzitter;
- De examenvoorzitter geeft toestemming tot inzage in het examenwerk;
- De examenvoorzitter regelt de inzage binnen 6 weken na bekendmaking van de uitslag;

- De inzage van de kandidaat/belanghebbende geschiedt onder toezicht en in de aanwezigheid van de examenvoorzitter, de examiner en de gecommitteerde;
- Indien de kandidaat minderjarig is, moet deze vergezeld zijn van een ouder/voogd;
- Het is ten strengste verboden dat de kandidaat/belanghebbende tijdens de inzage schrijfgerei, mobiele telefoon, smartwatch, camera of tablet bij zich heeft;
- Er mogen geen aantekeningen gemaakt worden in het werk en discussie is in principe niet mogelijk;
- Kopiëren, laten kopiëren, scannen, foto's maken en dergelijke of meenemen van het gemaakte werk en/of andere verstrekte documenten is niet toegestaan;
- Na afloop worden alle ter inzage verstrekte materialen weer ingenomen door school;
- Na inzage wordt een proces-verbaal opgemaakt, dat door alle aanwezigen getekend wordt.
- Indien het cijfer verandert, moet een kopie van het werk, antwoordblad met vermelding van reden en gevolg opgestuurd worden in een vernieuwde ex5 formulier naar de inspectie.

§ 13 Vrijstellingen (zie artikel 47, bewijs van vrijstelling en bewijs van kennis).

Alleen de officiële vrijstellingen gelden.

Voor een vak met een CSE (centraal schriftelijk examen) krijg je een vrijstelling als je eindcijfer 7 of hoger is **én** zowel het SE-gemiddelde (schoolexamens) als het CSE cijfer 6,0 of hoger is. Dit wordt uitgedrukt in een zogenaamd 'Bewijs van Kennis', dat is uitgereikt aan alle niet-geslaagde kandidaten aan het einde van het schooljaar 2020-2021.

Voor vakken zonder CSE, kun je voor een vrijstelling kiezen als je afgeronde cijfer een 6 is. Het betreft nu nog de vakken ASW, Rekenen en het profielwerkstuk voor Havo-5 en Vwo 6. Bedenk wel dat de cijfers van ASW en het profielwerkstuk meetellen in het combinatiecijfer. Een 7 voor het combinatiecijfer levert 1 compensatiepunt op: het is dus de moeite waard je cijfer te verbeteren!

Heb je geen vrijstelling voor een vak, dan doe je dus alle SE's opnieuw, dus ook de praktische opdrachten, behalve de handelingsdelen.

§ 14 Slagingsregeling HAVO-5

De slagingsregeling luidt als volgt:

De kandidaat is geslaagd voor het eindexamen indien:

- het gemiddelde van de CSE-cijfers (Centraal Examen) van een kandidaat groter of gelijk is aan 5,5 ($\geq 5,50$).
- **én** voor de vakken nederlands, engels en wiskunde de kandidaat maximaal één vijf (5) als eindcijfer heeft
- **én** alle eindcijfers een 6 of hoger zijn, of:
 - er éénmaal een 5 als eindcijfer voorkomt, terwijl alle overige cijfers een 6 of hoger zijn, of:
 - er éénmaal een 4 als eindcijfer voorkomt, terwijl alle overige cijfers een 6 of hoger zijn en het gemiddelde van alle cijfers een 6,0 is, of:
 - er tweemaal een 5 of éénmaal een 4 en éénmaal een 5 als eindcijfer voorkomt, terwijl alle overige cijfers een 6 of hoger zijn en het gemiddelde van alle cijfers een 6,0 is;
- **én** cav en lo met tenminste voldoende beoordeeld zijn;
- **én** het cijfer van elk onderdeel van het combinatiecijfer asw en pws) tenminste een 3,5 (onafgerond) is.

Het eindcijfer van het examen is het gemiddelde van het schoolexamen (SE) en het centraal schriftelijk examen (CSE).

Voor vakken zonder CSE is het cijfer van het schoolexamen meteen het eindcijfer.

Het combinatiecijfer telt als één afzonderlijk eindcijfer mee.

Slagingsregeling Havo-5 in tabel

In het combinatiecijfer moet het cijfer van elk afzonderlijk vak (asw) en van het pws tenminste 3,5 (onafgerond) zijn.			
CAV en LO moeten elk met ten minste "voldoende" beoordeeld zijn.			
Om te slagen moet je daarnaast voldoen aan onderstaande eisen:			
EN:		EN:	
EN:		EN:	
Vakken inclusief combinatiecijfer	Uitslag	Het gemiddelde van de centrale schriftelijke examens (CSE) moet onafgerond 5,50 of hoger zijn.	Voor de vakken nederlands, engels of wiskunde mag maximaal één vijf als eindcijfer
Alle eindcijfers 6 of hoger (1 x 5) en de rest 6 of hoger	+		
(1 x 4) en de rest 6 of hoger en 2 compensatiepunten	+		
(2 x 5) en de rest 6 of hoger en 2 compensatiepunten	+		
(1 x 5) en (1 x 4) en de rest 6 of hoger en 3 compensatiepunten	+		

Bij niet voldoen aan de bovengenoemde voorwaarden en bij alle andere combinaties: gezakt.

§15 Procedure en Afhandeling Klachten bij Schoolexamens en Examens

Er kunnen meerdere vormen van klachten ontstaan naar aanleiding van een schoolexamen:

De klachten worden opgesplitst in klachten tijdens het maken van het examen en of examenonderdeel (punt A) en de klachten achteraf (punt B)

- a. Vanwege de omstandigheden tijdens het examen bijvb. geluidoverlast/ onduidelijkheid a.g.v printkwaliteit of de wijze waarop het onderdeel is afgenomen. Als dit het geval is, dan dient de kandidaat bij de surveillant **na afloop van de examenzitting** dit te melden zodat dit door de surveillant op het **proces verbaal** wordt geschreven. De surveillant zal op zijn/ haar beurt **onverwijld** hier melding van maken bij de examenvoorzitter. Indien het om een mondeling/ praktische opdracht gaat dan dient de kandidaat dit schriftelijk te melden binnen 48 uur bij de examinerator. Hierbij wordt een duidelijke omschrijving gegeven van het probleem en de effecten die dit op de kandidaat heeft gehad. De examinerator krijgt 5 werkdagen de tijd om zelf met een oplossing te komen.
- b. De kandidaat is oneens met de beoordeling van het gemaakte examen. In dit geval dient de kandidaat zodra de bespreking van het schoolexamen plaatsvindt, dit binnen twee schooldagen kenbaar te maken aan de examinerator. De examinerator neemt de klacht in behandeling en komt tot een beslissing binnen 5 werkdagen. Indien dit niet het gewenste resultaat teweegbrengt dan kan er door de kandidaat beroep worden aangetekend.
- c. Inhoudelijke klachten met betrekking tot het Centraal Schriftelijke Examen kunnen worden gemeld via de klachtenlijn van het ETE dit kan via e-mailadres helpdesk@ete.cw

§ 16 Beroepsgevallen

Als een klacht van een kandidaat niet wordt toegekend, kan de kandidaat in beroep gaan. Het beroep moet binnen 48 uur schriftelijk worden ingediend.

Art.1. Een kandidaat kan in beroep gaan ingeval:

- a. hij de juistheid van een hem toegekend cijfer voor een schoolexamenonderdeel in twijfel trekt.
- b. hij zich niet kan verenigen met de wijze waarop een onderdeel van het schoolexamen is

afgenomen.

c. hij van oordeel is dat zijn prestatie of cijfer negatief beïnvloed is door een of meer factoren waar hijzelf geen invloed op heeft kunnen uitoefenen.

- Art. 2. Een kandidaat die in beroep wil, wendt zich schriftelijk tot de examenvoorzitter of diens plaatsvervanger niet later dan drie schooldagen nadat hem zijn cijfer definitief is vastgesteld door de examiner. **Indien het beroep betrekking heeft op de omstandigheden waaronder of de wijze waarop het onderdeel is afgenomen dan dient het beroep niet later dan twee schooldagen na het voorval ingediend te worden.** De examenvoorzitter of diens plaatsvervanger zal de Commissie van Beroep gelasten een onderzoek in te stellen.
- Art. 3. De Commissie van Beroep bestaat uit de examenvoorzitter, de examensecretaris, de conrector bovenbouw, de zorgcoördinator en vier docenten die lid zijn van de Examencommissie; één uit de talenrichting één uit de sociaaleconomische richting, één uit de exacte richting en de coördinator van de examenklassen. Voor elk lid van de commissie wordt een plaatsvervangend lid aangewezen. Voor de coördinator examenklassen kan een examenklasmentor als vervanger optreden.
- Art. 4. De Commissie van beroep wordt voorgezeten door de examenvoorzitter. Het secretariaat voert de examensecretaris.
- Art. 5. Beslissingen binnen de Commissie van Beroep worden met meerderheid van stemmen genomen.
- Art. 6. Individuele beslissingen van de Commissie van Beroep scheppen geen precedent voor andere schijnbaar identieke gevallen. Elk geval wordt apart onderzocht.
- Art. 7. De docent tegen wie een kandidaat in beroep gaat, mag bij behandeling van de zaak geen zitting hebben in de Commissie van Beroep.
- Art. 8. De Commissie van Beroep brengt de betrokkenen en de Examencommissie schriftelijk in kennis van haar beslissing met vermelding van de argumenten die hiertoe hebben geleid.
- Art.9a. Partijen in een geschil kunnen binnen twee schooldagen na de bekendmaking van de beslissing in hoger beroep gaan bij de Examencommissie, indien de Commissie van Beroep naar het oordeel van een of meer partijen niet de juiste beslissing heeft genomen.
- Art.9b. Indien tenminste vijf leden van de Examencommissie van mening zijn dat de Commissie van Beroep niet de juiste beslissing heeft genomen, kunnen zij binnen twee schooldagen na bekendmaking van de beslissing een vergadering van de Examencommissie hierover aanvragen.
- Art.10. De kandidaat kan tegen een beslissing van de examenvoorzitter in beroep gaan bij het schoolbestuur en/of de inspectie.

§ 17 Niet naar behoren en beoordeling “onvoldoende”

Indien je per **vrijdag 25 maart 2021** niet aan al je naar-behoren-verplichtingen hebt voldaan (bijvoorbeeld voor lob), of een beoordeling “onvoldoende” voor cav, lob of lo hebt, mag je **geen enkele herkansing doen**. Een kandidaat die qua cijferlijst voldoet aan de slagingsnorm, maar een beoordeling “onvoldoende” heeft voor cav, lob of lo, is: **gezakt**. Houd er rekening mee dat het in principe **na vrijdag 29 april 2022** (cijfers definitief en opgestuurd naar Inspectie Onderwijs) niet meer mogelijk is om in het lopende schooljaar nog een onvoldoende beoordeling voor cav of lo op te halen. In het desbetreffende PTA per vak is de uiterste datum aangegeven.

HOOFDSTUK 2 Informatie over examens

Voor de meeste vakken bestaat het examen uit twee delen: een schoolexamen (SE) en een centraal schriftelijk examen (CSE). Het eindcijfer voor deze vakken is het rekenkundig gemiddelde van het schoolexamencijfer en het centraal examencijfer.

De volgende vakken hebben geen centraal schriftelijk examen:

- algemene sociale wetenschappen (asw)
- lichamelijke opvoeding (lo)
- culturele en artistieke vorming (cav)
- KUV

Het centraal schriftelijk examen van een vak wordt aan het eind van havo-5 afgenomen. Deze examens zijn voor de havo-opleidingen op alle scholen precies hetzelfde. Het schoolexamen bestaat voor ieder vak uit verschillende onderdelen en kan per school verschillen. In het PTA van een vak kun je zien welke onderdelen meetellen voor het schoolexamen. Voor alle vakken geldt in principe dat je pas aan het centraal schriftelijk examen mag meedoen, wanneer het schoolexamen helemaal is afgerond.

Het schoolexamen van een vak kan bestaan uit de volgende onderdelen: schriftelijke toetsen, mondelinge toetsen, praktische opdrachten en handelingsdelen. Handelingsdelen moeten "naar behoren" worden uitgevoerd (zie pagina hierboven), ze worden niet beoordeeld met een cijfer. De overige onderdelen worden met een cijfer beoordeeld.

Het onderwijs in de bovenbouw bestaat uit drie delen: het gemeenschappelijke deel, het profieldeel en de vrije ruimte. Het gemeenschappelijke deel bestaat uit acht verplichte vakken. Er zijn vier profielen en elk profiel bestaat uit drie vakken die horen bij het profiel dat je hebt gekozen. In de vrije ruimte kies je één van de keuzevakken. Bovendien heb je in de vierde klas begeleidingslessen van je mentor. In de vijfde klas maak je een profielwerkstuk.

§ 1 Schoolexamenperioden.

SE- periode	datum	inhaalweek en tijd
1	do 14 t/m vr 22 oktober 2021	26 t/m 29 oktober na 14:00 uur
2	wo 8 t/m vr 17 december 2021	11 t/m 14 januari 2022 na 14.00 uur
3	di 8 t/m wo 16 maart 2022	22 t/m 25 maart 2022
Herkansingsronde	ma 4 april t/m vr 8 april	NVT*

*Na elke SE-periode is er een inhaalweek gepland om de gemiste SE's van de periode in te halen. Dit geldt **NIET** bij Herkasingen.

Centraal Schriftelijk Examen (CSE)

Tijdvak	Datum
1	6 t/m 25 mei 2022 ²
2	20 t/m 24 juni 2022
3	augustus 2022

² Het CSE rooster vind je op pag. 18 van dit Examenhandboek

§ 2 Vastgesteld rooster eerste tijdvak centrale examens HAVO 2022

Vastgesteld rooster centrale examens HAVO 2022 - eerste tijdvak		
Datum	Tijd	Vak
vr 6 mei	07.30 - 11.00	Nederlands
ma 9 mei	07.30 - 10.30	Geschiedenis
di 10 mei	07.30 - 10.30	Papiamentu
wo 11 mei	07.30 - 10.30	Informatica
do 12 mei	07.30 - 10.30	Aardrijkskunde
vr 13 mei	07.30 - 11.00	Wiskunde A of B
ma 16 mei	07.30 - 11.00	Natuurkunde
di 17 mei	07.30 - 10.00	Spaans
wo 18 mei	07.30 - 11.00	Biologie
do 19 mei	07.30 - 10.00	Frans
vr 20 mei	07.30 - 11.00	Economie
ma 23 mei	07.30 - 11.00	Scheikunde
di 24 mei	07.30 - 10.00	Engels
wo 25 mei	07.30 - 11.00	Bedrijfseconomie

(gegevens uit Examenblad VO-ETE nr. 101A van 25 augustus 2021)

Toelichting

1. Zie bijlage 3 en 3b voor toegestane hulpmiddelen. Waar geen vakspecifiek hulpmiddel is vermeld, is alleen het “basispakket” hulpmiddelen toegestaan.
2. Het examen Duits wordt niet in het eerste tijdvak afgenomen, maar in het tweede tijdvak. Eventuele herkansing dient in het derde tijdvak plaats te vinden. Dit is vanwege het tijdstip van het eerste tijdvak examen in Nederland.
3. In geval dat voor een kandidaat twee examens gelijktijdig zijn ingeroosterd, doet de kandidaat de examens na elkaar, met een pauze van tenminste een uur, waarbij hij na het eerste examen in quarantaine wordt gehouden.
4. Afhankelijk van het aantal kandidaten kan de schooldirectie meerdere afnametijdstippen plannen. De schooldirectie moet dan wel voor zorgen dat het examen tot na de laatste afname geheim blijft en dat de kandidaten geen contact onderling hebben. De schooldirectie moet dan ook haar afnamerooster bekend maken aan de Inspectie en het ETE.
5. Spaans geldt niet voor Sint Maarten. Daarvoor moet rooster van Nederland worden geraadpleegd. Opmerking: Voor de examens Spaans, Papiaments en Nederlands afkomstig van het ETE, wordt het antwoordblad door ETE aangeleverd. Vanaf examenjaar 2017, ook in 2021, worden de antwoordbladen (uitwerkblad voor de lln.) van de examens moderne vreemde talen havo en vwo vanuit Nederland (en, fa, du) samen met de andere examendocumenten aan de scholen aangeleverd.

§ 3 Profielwerkstuk

Een profielwerkstuk (pws) kun je zien als een uitgebreide praktische opdracht. Je moet slechts één pws maken. Een pws wordt in duo's gemaakt. Bij het maken van je pws krijg je begeleiding van een docent (pws-begeleider). Het pws wordt met een cijfer beoordeeld en telt mee in het zogenaamde combinatiecijfer. Om te kunnen slagen moet je voor het pws **ten minste een 3,5 onafgerond als eindcijfer behalen.**

Ten aanzien van het profielwerkstuk gelden de volgende belangrijke regels:

- Het onderwerp van het pws heeft betrekking op één van je verplichte profielvakken.
- De uiterste inleverdatum van het pws is vrijdag **11 februari 2022**.
- Leerlingen die hun pws niet op de afgesproken uiterste datum hebben ingeleverd, krijgen na die datum geen begeleiding meer, maar hebben nog wel steeds de verplichting hun pws af te ronden vóór het CSE.
- Leerlingen die hun pws op de afgesproken uiterste datum niet hebben ingeleverd, worden door hun pws-begeleider bij de schoolleiding aangemeld en verliezen het recht deel te nemen aan de herkansing van het schoolexamen op **maandag 4 april t/m vrijdag 8 april 2022** (alle data onder voorbehoud!).
- **De leerlingen die hun pws niet op 11 februari 2021 hebben ingeleverd** dienen de tijd te gebruiken om alsnog het pws af te ronden en in te leveren. De examencommissie, pws-begeleider en de leerling maken een afspraak voor het alsnog inleveren van een pws.
- Om te kunnen slagen moet je voor het pws ten minste een 3,5 onafgerond als eindcijfer behalen. Haal je dat niet, dan ben je niet geslaagd.
- Bij plagiaat of fraude met het profielwerkstuk moet er een nieuw pws worden gemaakt en je verliest het recht op herkansing.
- Indien je voor het pws ten minste een 6 als eindcijfer hebt behaald, maar je niet slaagt voor het examen, krijg je in het daaropvolgende jaar vrijstelling van het pws. Bedenk wel dat het pws meetelt in het combinatiecijfer! Een 7 voor het combinatiecijfer levert 1 compensatiepunt op. Het is verstandig je PWS zo goed mogelijk te maken!

§ 4 Loopbaanoriëntatie

Vanaf het derde leerjaar worden verplichte onderdelen voor loopbaanoriëntatie (LOB) aangeboden. Loopbaanoriëntatie betreft onderdelen die jou kunnen helpen om tot een bewuste studie/ beroepskeuze te komen. Deze verplichte onderdelen kunnen per leerjaar verschillen. In het PTA vind je bij LOB de verplichte onderdelen voor jouw leerjaar. In verband met de continuïteit moeten alle LOB-onderdelen voor de deadline worden afgerond. Als alle onderdelen afgerond zijn, krijg je als eindbeoordeling: naar behoren. De deadline voor examenklassen: **vrijdag 25 maart 2022**.

Indien je beoordeling niet ‘naar behoren’ is, gelden voor jou de sancties die verbonden zijn aan het predikaat ‘niet naar behoren’. Bij ‘niet naar behoren’ gelden de volgende regels:

- De leerling mag geen enkele SE-herkansing doen;
- De leerling wordt niet tot de lessen in het volgende leerjaar toegelaten alvorens alle onderdelen naar behoren zijn afgerond (overstap H5 -> V5!) en
- De leerling kan geen diploma ontvangen voordat alle onderdelen naar behoren zijn afgerond.

NB: voorinschrijving vervolgstudie en aanvraag studiefinanciering: december 2021!

§ 5 Doorstroming van HAVO-5 naar VWO-5

Leerlingen die doorstromen naar vwo-5 moeten in vwo-5 naast de deeltaal in het gemeenschappelijk deel nog een extra examenvak kiezen. Niet alle vakken kunnen gekozen worden en voor een aantal vakken moet je een inhaalprogramma doen. Bovendien is het mogelijk dat jouw profiel en/of keuzevakken in havo-5 niet aansluiten op een profiel of de keuzevakken in vwo-5 en dat je door de samenstelling van jouw vakkenpakket in havo-5 niet naar vwo-5 kunt doorstromen. Mocht je deze overstap overwegen, ga dan **voor 1 december** al naar het decanaat voor meer informatie en maak een afspraak met de decaan!

Algemene voorwaarden voor toelating:

- Leerlingen met een HAVO-diploma worden toegelaten als zij bij de aanvang van het nieuwe schooljaar nog niet de leeftijd van 20 jaar hebben bereikt;
- Een motivatiebrief en een intake-gesprek vormen onderdeel van de toelatingsprocedure;

- Leerlingen die 18 jaar oud zijn en beschikken over een HAVO-diploma (een ‘startkwalificatie’) dienen zich te realiseren dat de school zich het recht voorbehoudt om hen uit te schrijven uit VWO5 als blijkt dat zij zich onvoldoende inzetten voor deze opleiding, wat o.a. kan blijken uit hun mate van lesbezoek.
- Leerlingen met het profiel C&M kunnen de vakken wiskunde A en economie in vwo-5 volgen indien zij in havo-5 examen hebben afgelegd in deze vakken.

DEEL II

Praktische informatie betreffende examens

Hoofdstuk 3 Praktische informatie examen

Centraal schriftelijk Examen (CSE) omvat examens die aan het eind van het schooljaar gemaakt worden door alle leerlingen. De vakken van het CSE zijn: Pa, Ne, En, Sp, Du, Fr, Gs, Ak, Be, Ec, Wi (a/b), Na, Sk, Bi en In.

De examens worden voor een deel in Nederland en voor een deel op Curaçao gemaakt. Alle havo-vwo scholen op Curaçao, Aruba, St. Maarten en de BES eilanden maken dezelfde examens op dezelfde dag en op hetzelfde tijdstip. Dit geldt ook voor Nederland bij de in Nederland gemaakte examens.

§ 1 Examen voorbereiding

Naast de reguliere lessen organiseert de school ook speciale activiteiten om de leerlingen voor te bereiden op het examen. Zoals:

- o Steunlessen;
- o Oefenexamens;
- o Inspiratie en motivatiesessies;
- o Examen vreestraining;
- o Gerichtte activiteiten ter vergroting van de ouderbetrokkenheid;
- o Ook de bestudering van dit boekje vormt een onderdeel van de examen voorbereiding. De school organiseert in de april/mei oefensessies. Verdere informatie over deze bijeenkomsten wordt op het prikbord opgehangen.

§ 2 Instructies voor examens (SE en CSE) 2021-2022

- Lokalen- informatie vitrinekast

In de vitrinekasten op de gang bij de administratie, hangt alle belangrijke informatie voor de examenklassen Havo-5 en Vwo-6. Raadpleeg geregeld de informatie die speciaal voor jullie wordt opgehangen.

- Op tijd aanwezig

Wees steeds 15 minuten voor aanvang van een examen in het examenlokaal aanwezig. De leerling mag pas het lokaal in als de surveillant in het lokaal is. De examenzitting wordt dan geopend en er wordt gecontroleerd of elke examenkandidaat aanwezig is.

- Indien meer dan half uur te laat

Een examenkandidaat die te laat komt, mag uiterlijk tot een half uur na het begin van het examen nog tot het examenlokaal worden toegelaten en heeft geen recht op extra tijd.

Hij/zij levert het werk in op het tijdstip dat voor de andere kandidaten geldt.

Kom je meer dan een half uur te laat dan mag je niet meer deelnemen aan het examen voor het betreffend vak.

Bij een geldige reden, ter beoordeling van de schoolleiding, kan je voor dit vak verwezen worden naar het tweede tijdvak. Op de overige examenzittingen van het eerste tijdvak moet je wel verschijnen.

- Locatie tassen tijdens het examen

Tassen worden op een door de surveillanten te bepalen plaats in of buiten het lokaal gezet. Je haalt alle hulpmiddelen die je voor het examen mag gebruiken uit je tas.

- Mobiel of ander communicatiemiddel

De mobiele telefoon, smartphone, smartwatch of andere communicatiemiddelen worden in het examenlokaal niet gebruikt. Alle communicatiemiddelen dienen uitgeschakeld te zijn of op silent te zijn gezet en in je schooltas bewaard vóór de aanvang van het examen. Tijdens het examen mogen deze

apparaten niet afgaan. Het is ten strengste verboden mobiele telefoons en ander technische apparatuur in het examenlokaal op zak te hebben.

- Geen horloges en smartwatches. Er wordt gebruik gemaakt van wandklok

De examenkandidaten hebben geen horloge of smartwatch om. In het examenlokaal hangt een wandklok waarop de tijd goed af te lezen is.

- Geen smartglasses. De examenkandidaten hebben geen smartglasses op.
- Rust in het lokaal

Tijdens het uitdelen van de opgaven is het stil en heerst er volkomen rust in het examenlokaal. Lopen in het lokaal mag niet (zonder toestemming).

- Eten en drinken tijdens examen

Je mag een klein pakje of flesje drinken en wat eten meenemen voor gebruik tijdens het examen. Blikjes zijn verboden, omdat het geluid bij het openen storend werkt. Wikkel je koude drank in een droog doek of in voldoende keukenpapier om het condensvocht op te vangen. Neem geen literpakken en/of grote hoeveelheden en/of geurendeten en geen krakende verpakking of ander storend materiaal, mee.

Drink niet te veel tijdens het examen, dit betekent vaak naar het toilet en gaat ten koste van je examentijd.

- Toiletbezoek

Het is niet toegestaan het examenlokaal te verlaten zonder toestemming van een surveillant. Zelfs als je naar het toilet moet, moet je even toestemming vragen. Na verkrijging van toestemming wordt je begeleid door een docent naar het toilet. Houd rekening met overlast!

- Examenpapier

Het examen wordt gemaakt op officieel examenpapier. De school waarmerkt en verstrekt zowel klad als net examenpapier.

Examenkandidaten mogen geen papier meenemen naar het examenlokaal en ook geen (blanco) papier meenemen uit het examenlokaal. Papier dat je niet hebt gebruikt lever je in bij de surveillant.

Steek je vinger op voor extra papier, dat aangereikt wordt door een surveillant.

- Bijlagen en voorgedrukt blad

Voor sommige vakken wordt het examen op voorgedrukte formulieren gemaakt waarop je precies kunt zien of het om een open vraag of een meerkeuzevraag gaat.

Bij een aantal vakken kan het voorkomen dat je bij de aanvang van het examen bij de opgaven bijlagen ontvangt. Het is zelfs mogelijk dat je op deze bijlagen moet werken.

- Penkleur/tippex/potlood

Maak het examen met een balpen. Neem je eigen balpen mee. Neem ook een reserve pen mee. Je mag tijdens het examen niets lenen!!

Het examen mag alleen in blauwe of zwarte inkt gemaakt worden. Alleen examen geschreven met blauwe inktkleur wordt beschouwd als een geldig examen. De kleur is voorbehouden aan de corrector. **Het examen mag ook niet met potlood worden gemaakt.** Alleen voor tekeningen en grafieken mag een potlood of kleurpotlood worden gebruikt.

Het gebruik van correctievloeistof (bv Tipp-ex) is niet toegestaan.

Meerkeuzevragen (multiple choice) worden met balpen en hoofdletters ingevuld!

- Kantlijn/naam en kandidaatnummer (ID-nummer)/klas/datum/naam docent

De eerste tien (10) regels hou je open en je trekt een horizontale lijn. Hier noteer je links je naam, examenvak, klas/cluster en naam van je docent.

Hieronder en op de overige bladen, trek je een brede kantlijn van 3 cm, zodat de corrector bij het nakijken van je examenwerk ruimte heeft om eventuele aantekeningen te plaatsen.

Geef, in de kantlijn, duidelijk aan om welke opgave het gaat.

- Vragen stellen onder het examen

Als je tijdens het examen iets nodig hebt, trek je de aandacht van een surveillant door je vinger op te steken. De surveillant mag geen aanwijzingen geven over het examen, ook niet als er vermoeden bestaat dat er sprake is van een fout in een opgave. Eventueel voorkomende drukfouten of andere fouten worden ofwel in het voordeel van de examenkandidaat uitgelegd ofwel door een erratumblad gecorrigeerd.

- Fouten in opgaven

Van reeds opgemerkte fouten in de opgaven wordt door of namens de directeur (voorzitter van de examencommissie) of de corrector examenklassen (vicevoorzitter examencommissie) voor het begin van het examen mededeling gedaan.

Over fouten, die tijdens een examen worden ontdekt, mogen geen mededelingen worden verstrekt. Bij de correctie van het werk en bij de cijfertoekenning zal met zo'n fout, indien nodig, rekening worden gehouden.

- Goede controle bij inlevering/alles inleveren/na inlevering geen veranderingen meer

Controleer voordat je het werk inlevert of je niets vergeten bent.

Alle opgaven, voorzien van je naam, examenvak, klas/cluster en naam van je docent, moeten worden ingeleverd; ook gestempeld kladpapier e.d.!

- Inleveren van het gemaakte examen

Zorg dat je het examenwerk aan de surveillant overhandigt wanneer die langskomt of vóór in het examenlokaal. Als het examenwerk wordt opgehaald blijf je op je plaats zitten.

Denk erom dat dan ook alle examenwerk wordt ingeleverd. Als je eenmaal het examenlokaal verlaten hebt, mag je niet terugkomen om een papier, dat je vergat in te leveren alsnog af te geven.

De surveillant zal je na controle van het ingeleverd werk toestemming geven om het examenlokaal te verlaten. Je verlaat, in alle stilte, het examenlokaal!

Onder geen beding mag daarna nog iets aan het examenwerk worden gewijzigd!

Het is een examenkandidaat niet toegestaan om foto of kopie van een examenwerk te maken.

- Meekrijgen examenopgaven /naam op blaadje schrijven eventueel

Examenopgaven mogen pas na het einde van het examen de zaal uit. De volgende dag van het examen mag je het examen bij je lesgevende docent ophalen. Schrijf eventueel je naam en klas/cluster op het examenblad zodat je het exemplaar waaruit je hebt gewerkt kan meekrijgen.

- Verlaten van het examenlokaal

Het is niet toegestaan het examenlokaal binnen een uur na aanvang van het examen te verlaten. Het is niet toegestaan het examenlokaal gedurende het laatste kwartier van het examen definitief te verlaten. Met andere woorden: het examenlokaal mag niet worden verlaten: a) het eerste uur; b) het laatste kwartier. Je mag pas weg gaan als je het werk hebt ingeleverd.

Aan het einde van een examen blijven de examenkandidaten zitten, totdat de surveillant het sein geeft om het examenlokaal te verlaten.

- Wat te doen bij ziekte of verhindering door een andere geldige reden

Bij ziekte moet de school bijtijds worden gewaarschuwd, vóór de aanvang van het examen.

Denk er om: een gemist examenonderdeel kan niet automatisch worden ingehaald.

Een kandidaat die gedurende het 1e tijdvak vanwege ziekte een CSE-vak gemist heeft, moet zich met een doktersbrief tot de schoolleiding wenden om in aanmerking te kunnen komen om in meer dan één CSE-vak herexamen te doen.

Is een examenkandidaat om een geldige reden verhinderd, dan wordt er in het tweede tijdvak gelegenheid gegeven om maximaal twee Centraal Schriftelijk Examen te voltooien. De schoolleiding kan bepalen dat er sprake is van een uitzonderlijke situatie.

Een examenkandidaat die tijdens het examen ziek/onwel wordt, kan onder begeleiding het examenlokaal verlaten. In overleg met de examenkandidaat beoordeelt de schoolleiding of de examenkandidaat na enige tijd het werk kan hervatten.

Deelname aan een examenzitting betekent dat het eenmaal gemaakte werk zijn geldigheid behoudt. Bij zeer bijzondere omstandigheden (bv. overlijden familie) en eigen ziekte kan, in overleg met de schoolleiding, voor de aanvang van het examen duidelijk worden vastgesteld of een examenkandidaat in zo'n geval in staat is aan het Centraal Schriftelijk Examen deel te nemen.

- Fraude en onregelmatigheden

Indien een examenkandidaat zich bij het Centraal Examen aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, kan hem de (verdere) deelname aan het examen worden ontzegd. Andere maatregelen zijn mogelijk, zoals het ongeldig verklaren van een reeds afgelegd deel van het examen.

- Uitslag

De uitslag van het examen havo en vwo zal onder voorbehoud op donderdag **16 juni 2022** bekend worden gemaakt. Niet geslaagde kandidaten worden gebeld. Als alle afgewezen kandidaten zijn ingelicht, worden de geslaagde kandidaten gebeld.

Alle leerlingen ontvangen een voorlopige cijferlijst (eventueel nodig voor een loting).

Bel niet zelf naar school en geef, als je geen telefoon hebt of elders verblijft, een nummer waarop je wel bereikbaar bent aan je mentor door.

De afgewezen kandidaten worden uitgenodigd voor een informatiebijeenkomst op vrijdag **17 juni 2022**. De informatie betreft advies van de docenten in verband met het herexamen. De kandidaat kan zich dan inschrijven voor het herexamen. Op vrijdag 17 juni kan de kandidaat een formulier invullen waarbij hij/ zij inzage verzoekt.

De exacte tijd wordt later bekend gemaakt.

- Diploma-uitreiking

De diploma-uitreiking is op woensdag **6 juli 2022**. Een uitnodiging volgt later.

Waarmerken diploma

Elke leerling krijgt vijf (5) kopieën van hun diploma die gewaarmerkt worden. Deze gewaarmerkte diploma's kunnen worden gebruikt bij de definitieve inschrijving aan het instituut waar de opleiding zal worden vervolgd.

§ 3 Toegestane hulpmiddelen

Vak	Havo	Vwo
Alle vakken	Basispakket, bestaande uit: - Schrijfmateriaal incl. millimeterpapier - tekenpotlood - blauw en rood kleurpotlood - liniaal met millimeterverdeling - passer - geometrische driehoek - vlakgum - elektronisch rekenapparaat 3)	Basispakket, bestaande uit: - Schrijfmateriaal incl. millimeterpapier - tekenpotlood - blauw en rood kleurpotlood - liniaal met millimeterverdeling - passer - geometrische driehoek - vlakgum - elektronisch rekenapparaat 3)
Alle schriftelijke examens	Woordenboeken Nederlands 1)	Woordenboeken Nederlands 1)
Moderne vreemde talen	Woordenboeken naar en van de modern vreemde taal 2)	Woordenboeken naar en van de moderne vreemde taal 2)
Wiskunde A, B, C	- grafische rekenmachine 4) - roosterpapier in cm ²	- grafische rekenmachine 4) - roosterpapier in cm ²
Biologie, Natuurkunde, Scheikunde	Regulier (nieuw examenprogramma): - goedgekeurd informatieboek: BINAS 6e druk) of Sciencedata - GEEN grafischerekenmachine 4)	Regulier (nieuw examenprogramma): -goedgekeurd informatieboek: BINAS 6e druk 6)
Economie	Geen grafische rekenmachine 4)	Geen grafische rekenmachine 4)
Management & Organisatie	<u>Geen</u> grafische rekenmachine 4)	<u>Geen</u> grafische rekenmachine 4)
Informatica	Grafische rekenmachine 4)	Grafische rekenmachine 4)

§ 4 Aangepaste wijze van examineren

Het Landsbesluit eindexamen v.w.o., h.a.v.o en v.s.b.o. (P.B. 2008, no 54, zoals gewijzigd bij: P.B. 2009, no.10) regelt in artikel 21 de aangepaste wijze van examineren. De voorzitter van de examencommissie kan toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die aangepast aan de mogelijkheden van de kandidaat. In dat geval bepaalt de voorzitter van de examencommissie de wijze waarop het examen wordt afgelegd en meldt elke toegepaste aanpassing zo spoedig mogelijk aan de Inspectie Onderwijs.

Wanneer er geen sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, dient er een deskundigenverklaring te zijn opgesteld door een ter zake deskundige psycholoog of orthopedagoog. Hieronder de verschillende mogelijkheden voor kandidaten met beperking aangegeven in een tabel.

Mogelijkheden voor kandidaten met beperking

Beperking	Vereiste	Aanpassing	Opmerking
Visueel	Medische indicatie	Tijdverlenging tussen 50 en 100%	
Auditief	Medische indicatie	Niet bij schriftelijke toetsen	Eventuele noodzakelijke aanpassingen melden bij I.O.
Langdurige en chronisch ziek (geen dengue en waterpokken of dergelijke)	Medische indicatie Inleveren bij I.O.	Wijze van aanpassing in overleg met I.O.	Voor diabetes, epilepsie, ziekte van Crohn, is tijdverlenging mogelijk, max. 30.min.
Dyslexie	Deskundigen verklaring van een psycholoog/orthopedagoog	Lettergrootte ariël 12; Tijdverlenging max. 30 min. ; audio en voorlezen	
Dyscalculie	Deskundigen verklaring van een psycholoog/orthopedagoog	Tijdverlenging alleen bij vakken met rekenwerk	
ADD/ADHD/ASS*	Deskundigen verklaring van een psycholoog/orthopedagoog	Tijdverlenging max. 30 min.	Voorzitter examencommissie gaat inhoudelijk na of de beperking leidt tot een belemmering en of tijdverlenging noodzakelijk is.
TOS*	Vastgesteld door een logopedist in een multidisciplinair team (linguïst, gedragswetenschapper en een audioloog), gehooronderzoek verplicht.		

ASS: beperking in het autistisch spectrum

TOS: taalontwikkelingsstoornis

N.B. de bovengenoemde aanpassingen zijn onderhevig aan verandering. Hierbij geldt dat de scholen van de meest recente wijziging dienen uit te gaan van het ETE

DEEL III

WETTELIJKE MAATREGELEN OMTRENT HET EINDEXAMEN

HAVO EN VWO

HOOFDSTUK 4 Algemene bepalingen uit de wettelijke maatregelen

Het examen is geregeld in het LANDSBESLUIT HOUDENDE ALGEMENE REGELINGEN, van 2008 en 2016. De relevante artikelen uit het Landsbesluit Examens zijn:

Artikel 1

In dit landsbesluit wordt verstaan onder:

Minister:	Minister van Onderwijs en Cultuur;
school:	een dagschool, avondschoon of dagavondschoon voor onderscheidenlijk voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (v.w.o.), hoger algemeen voortgezet onderwijs (h.a.v.o.) en voorbereidend secundair beroepsonderwijs (v.s.b.o.); de met het uitoefenen van het toezicht daarop belaste instantie: de ingevolge artikel 2 van de Landsverordening voortgezet onderwijs met het uitoefenen van het toezicht daarop belaste instantie;
openbare school:	een door een eilandgebied in stand gehouden school;
bijzondere school:	een door een natuurlijke persoon of door een privaatrechtelijke rechtspersoon in stand gehouden school;
bevoegd gezag:	voor wat betreft: een openbare school: het openbaar orgaan, bedoeld in artikel 40a van de Landsverordening voortgezet onderwijs;
een bijzondere school: directeur:	het schoolbestuur; de rector of directeur van een school, als bedoeld in artikel 34, tweede lid, van de Landsverordening voortgezet onderwijs of diens waarnemer;
adjunct-directeur:	de conrector of adjunct-directeur van een school, als bedoeld in artikel 34, derde lid, van de Landsverordening voortgezet onderwijs;
kandidaat:	een leerling als bedoeld in artikel 2, eerste lid;
examinator:	een leraar van wie de leerling onderwijs heeft ontvangen in het schooljaar waarin de leerling eindexamen aflegt en die het eindexamen in één of meer vakken afneemt, of diens door de directeur aangewezen plaatsvervanger;
gecommitteerde:	een gecommitteerde als bedoeld in artikel 32, derde lid, van de Landsverordening voortgezet onderwijs;
surveillant:	de directeur of een door hem aangewezen leraar die toezicht houdt tijdens het examen;
eindexamen:	het schoolexamen en het centraal examen in alle vakken, bedoeld in artikel 4, eerste lid, van de desbetreffende scholen, tenzij het tegendeel blijkt;
deeleindexamen:	het schoolexamen en het centraal examen in één of meer vakken, bedoeld in artikel 4, eerste lid, van de desbetreffende scholen;
certificaat:	een aan een kandidaat afgegeven bewijs, waarop één of meer vakken vermeld staan, waarvoor een eindcijfer van een 6 of meer is behaald;
bewijs van kennis:	een bewijs van een, bij een eindexamen, met goed gevolg afgelegd examen in een vak, waarin ten minste een zeven als eindcijfer is behaald, met dien

bewijs van vrijstelling:	verstande dat het cijfer van het schoolexamen en, indien van toepassing, van het centraal examen van dat vak ten minste 6,0 bedraagt;
profielwerkstuk:	een bewijs, als bedoeld in artikel 48.
aanvullend examen:	een werkstuk, waarin op geïntegreerde wijze kennis,inzicht en vaardigheden die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel, aan de orde komen.
examenstof:	een landsexamen in één vak voor een kandidaat die in hetzelfde schooljaar een eindexamen aflegt;
hoofd van het examenbureau	de aan de kandidaat te stellen eisen; degene die leiding geeft aan de uitvoerende dienst binnen het Ministerie van Onderwijs en Cultuur en belast is met de verantwoordelijkheid voor de constructie en normering van de centrale examens.

HOOFDSTUK 5. Examens

§ 1 Het eindexamen

Algemeen

Artikel 2

1. Het bevoegd gezag stelt de leerlingen van een school in de gelegenheid ter afsluiting van het desbetreffende onderwijs een eindexamen af te leggen.
2. Het bevoegd gezag van een avondschool of een dagavondschool stelt de leerlingen in de gelegenheid om eindexamen dan wel deeleindexamen af te leggen.
3. Het bevoegd gezag kan tot het eindexamen dan wel het deeleindexamen toelaten kandidaten die niet als leerling van de school zijn ingeschreven.
4. Het bevoegd gezag van een school, als bedoeld in het tweede lid, kan tot het deeleindexamen toelaten kandidaten die niet als leerling van de school zijn ingeschreven.
5. De leeftijd van de kandidaten moet op 1 april van het jaar waarin het deeleindexamen wordt afgenomen zijn:
 - a. voor v.s.b.o.-kandidaten 17 jaar of ouder;
 - b. voor h.a.v.o.-kandidaten 18 jaar of ouder;
 - c. voor v.w.o.-kandidaten 19 jaar of ouder.

Artikel 3

1. Het eindexamen bestaat voor ieder vak uit een schoolexamen en, voor de vakken of programmaonderdelen genoemd in artikel 17, tevens uit een centraal examen.
2. Het schoolexamen v.w.o. en h.a.v.o. omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk heeft betrekking op ten minste twee vakken dan wel twee deelvakken dan wel een vak en een deelvak van het door de kandidaat gevolgde profiel, genoemd in artikel 19 of 19a van het Landsbesluit dagscholen v.w.o., h.a.v.o., v.s.b.o. De in de tweede volzin genoemde vakken en deelvakken behoren tot het desbetreffende profieldeel, met dien verstande dat indien het betreft het profiel cultuur en maatschappij, tot deze vakken en deelvakken tevens worden gerekend de vakken Papiamentu, Nederlandse taal en Engelse taal uit het gemeenschappelijk deel van dat profiel.
3. De taal waarin de toetsing van literatuur, het profielwerkstuk, de eventuele presentatie ervan, en het sectorwerkstuk kan worden opgesteld, is naar keuze van de kandidaat één van de talen die op de school worden aangeboden. Op met redenen omkleed verzoek van de directeur kan in geval dat het bepaalde in de eerste volzin praktisch niet uitvoerbaar blijkt te zijn, de met het uitoefenen van het toezicht daarop belaste instantie afwijking van de eerste volzin toestaan.

Artikel 4

1. Het eindexamen v.w.o. omvat:

- a.** de vakken en deelvakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, genoemd in artikel 19, eerste en tweede lid, van het Landsbesluit dagscholen v.w.o., h.a.v.o., v.s.b.o., met dien verstande dat voor de bepaling van de eindcijfers de onderdelen literatuur van de talen tezamen als het vak Literatuur van het gemeenschappelijk deel worden aangemerkt, waarbij bij het berekenen van het gemiddelde het cijfer van het onderdeel literatuur van, voor de eilandgebieden Bonaire en Curaçao, het vak Papiamentu dan wel, voor de eilandgebieden Saba, Sint Eustatius en Sint Maarten, het vak Engelse taal tweemaal en dat van ieder van de overige talen eenmaal weegt,
 - b.** de vakken en deelvakken van het profieldeel van een van de profielen, genoemd in artikel 19, derde tot en met vijfde lid, van het Landsbesluit dagscholen v.w.o., h.a.v.o., v.s.b.o., waaronder tevens begrepen een profielwerkstuk, en
 - c.** vakken, deelvakken en andere programmaonderdelen van het vrije deel van elk profiel, genoemd in artikel 19, zesde lid, van het Landsbesluit dagscholen v.w.o., h.a.v.o., v.s.b.o. met dien verstande dat door het bevoegd gezag vast te stellen vakken en andere programmaonderdelen onderdeel zijn van het eindexamen uitsluitend voorzover de Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend.
- 2.** In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een school voor v.w.o., bij het eindexamen vrijgesteld van de vakken en deelvakken, waarvoor hij een bewijs van kennis kan overleggen.
- 3.** In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een avondschool of dagavondschool bij het eindexamen vrijgesteld van de deelvakken culturele en artistieke vorming 1 en lichamelijke opvoeding 1 van het gemeenschappelijk deel.
- 4.** In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een avondschool of dagavondschool en in het bezit is van het diploma h.a.v.o., bij het eindexamen vrijgesteld van de volgende vakken van het gemeenschappelijk deel: algemene natuurwetenschappen, algemene sociale wetenschappen.

Artikel 5

1. Het eindexamen h.a.v.o. omvat:

- a.** de vakken en deelvakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, genoemd in artikel 19a, eerste tot en met het vierde lid, van het Landsbesluit dagscholen v.w.o., h.a.v.o., v.s.b.o.;
 - b.** de vakken en deelvakken van het profieldeel van een van de profielen, genoemd in artikel 19a, vijfde tot en met zevende lid, van het Landsbesluit dagscholen v.w.o., h.a.v.o., v.s.b.o., waaronder tevens begrepen een profielwerkstuk, en
 - c.** vakken, deelvakken en andere programmaonderdelen van het vrije deel van elk profiel, genoemd in artikel 19a, achtste lid van het Landsbesluit dagscholen v.w.o., h.a.v.o., v.s.b.o. met dien verstande dat door het bevoegd gezag vast te stellen vakken en andere programmaonderdelen onderdeel zijn van het eindexamen uitsluitend voorzover de Minister daaraan goedkeuring heeft verleend.
- 2.** In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een school voor h.a.v.o., bij het eindexamen vrijgesteld van de vakken en deelvakken, waarvoor hij een bewijs van kennis kan overleggen.
- 3.** In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een avondschool of dagavondschool, bij het eindexamen vrijgesteld van de deelvakken culturele en artistieke vorming 1 en lichamelijke opvoeding 1 van het gemeenschappelijk deel.

Artikel 8

- 1.** Het deexamen en eindexamen wordt onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag afgenomen door de examencommissie, bedoeld in het tweede lid.

2. De examencommissie bestaat uit de directeur en de examinatoren van de desbetreffende school. De directeur is voorzitter van de examencommissie. De directeur wijst één van de personeelsleden van de school aan als secretaris van de examencommissie.
3. De voorzitter draagt zorg voor een goed verloop van het eindexamen.
4. Het centraal examen staat onder toezicht van de gecommiteerden.

Taken en verantwoordelijkheden van de Examencommissie (uit Handboek Examinering (2021-2022), p.19, punt d):

Het bewaken van de kwaliteit van de organisatie, de afname, de beoordeling en vastlegging van de cijfers van de examens;

§ 2 Het schoolexamen

Artikel 9

1. Van alle vakken, deelvakken en programmaonderdelen, bedoeld in de artikelen 19, 19a en 20 van het Landsbesluit dagscholen v.w.o., h.a.v.o., v.s.b.o., behalve van door het bevoegd gezag vast te stellen vakken die geen onderdeel zijn van het eindexamen, wordt een schoolexamen afgenomen.
2. Het bevoegd gezag bepaalt het tijdstip waarop het schoolexamen aanvangt. Het schoolexamen wordt tenminste tien dagen vóór de aanvang van het centraal examen afgesloten.
3. Het bevoegd gezag kan in afwijking van het tweede lid, tweede volzin, een kandidaat die ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in dat vak af te sluiten na de aanvang van het eerste tijdvak doch vóór het centraal examen in dat vak.
4. In afwijking van het tweede lid, tweede volzin, geldt voor het h.a.v.o. dan wel v.w.o. dat het schoolexamen voor de vakken lichamelijke opvoeding, culturele en artistieke vorming 1 en het profielwerkstuk uiterlijk moeten zijn afgesloten op een datum gelegen na de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen, doch uiterlijk een week voor de aanvang van het tweede tijdvak. In geval van een afwijking in de zin van de eerste volzin zendt het bevoegd gezag de met het schoolexamen en het profielwerkstuk behaalde resultaten zo spoedig mogelijk aan de met het uitoefenen van het toezicht daarop belaste instantie.

Artikel 10

1. Het schoolexamen in een vak bestaat uit mondelinge, schriftelijke of praktische toetsen dan wel een combinatie daarvan.
2. Van iedere beoordeling die bij het bepalen van het eindoordeel over een kandidaat meetelt, stelt de examinerator de kandidaat zo spoedig mogelijk in kennis.

Artikel 11

Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door het bevoegd gezag gekozen vorm.

Artikel 12

1. Het bevoegd gezag stelt een examenreglement vast. Het examenreglement bevat in elk geval informatie over de maatregelen, bedoeld in artikel 13, en de toepassing daarvan, alsmede regels met betrekking tot de organisatie van het eindexamen, de gang van zaken tijdens het eindexamen, het herexamen van het schoolexamen. Ten aanzien van het herexamen wordt in elk geval bepaald, in welke gevallen een herexamen mogelijk is. Ook kan worden bepaald dat tot die gevallen kunnen behoren gevallen dat de kandidaat door ziekte of als gevolg van een bijzondere, van zijn wil onafhankelijke omstandigheid, niet in staat is geweest aan de desbetreffende toets deel te nemen.

2. Het bevoegd gezag stelt jaarlijks vóór 1 augustus een programma van toetsing en afsluiting vast, dat in elk geval betrekking heeft op het desbetreffende schooljaar. In het programma wordt in elk geval aangegeven welke onderdelen van het examenprogramma in het schoolexamen worden getoetst, de inhoud van de onderdelen van het schoolexamen, de wijze waarop het schoolexamen plaatsvindt, de tijdvakken waarbinnen de toetsen van het schoolexamen aanvangen, het herexamen daaronder mede begrepen de wijze van herexamen van het schoolexamen, alsmede de regels voor de wijze waarop de beoordeling van toetsen en de totstandkoming van cijfers voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt.
3. Het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting worden door de directeur vóór 1 augustus toegezonden aan de met het uitoefenen van het toezicht daarop belaste instantie en verstrekt aan de kandidaten.

Artikel 13

1. Indien een kandidaat zich aan het schoolexamen onttrekt of zich aan enige andere onregelmatigheid ten aanzien van het schoolexamen schuldig maakt, kan, ongeacht hetgeen daaromtrent nader in de regeling wordt bepaald, de voorzitter van de examencommissie, na overleg met de met het uitoefenen van het toezicht daarop belaste instantie:
 - a. de kandidaat de deelname aan één of meer delen van het schoolexamen ontzeggen;
 - b. één of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen van de kandidaat ongeldig verklaren;
 - c. het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen van de kandidaat toekennen.
2. Een beslissing als bedoeld in het eerste lid, wordt niet genomen dan nadat de kandidaat en bij minderjarigheid van de kandidaat in aanwezigheid van diens ouders, voogden of verzorgers, in de gelegenheid is gesteld om zich te verweren.
3. Een beslissing als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, houdt ontzegging van deelname aan het centraal examen in.
4. Een beslissing als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, houdt in dat de kandidaat op een door de voorzitter van de examencommissie te bepalen tijdstip in de gelegenheid moet worden gesteld de ongeldig verklaarde toetsen wederom af te leggen.
5. Van een beslissing als bedoeld in het eerste lid, stelt de voorzitter van de examencommissie de kandidaat, en bij minderjarigheid van de kandidaat ook diens ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat, en de met het uitoefenen van het toezicht daarop belaste instantie schriftelijk binnen drie dagen in kennis.
6. Na in kennis te zijn gesteld kan de kandidaat tegen een schriftelijke beslissing van de voorzitter van de examencommissie binnen drie dagen schriftelijk in beroep gaan bij de met het uitoefenen van het toezicht daarop belaste instantie.
7. In het geval van het zesde lid stelt de met het uitoefenen van het toezicht daarop belaste instantie een onderzoek in en beslist binnen twee weken op het beroep. Hij kan de termijn, bedoeld in de vorige volzin, met redenen omkleed verlengen met ten hoogste twee weken. De met het uitoefenen van het toezicht daarop belaste instantie deelt zijn beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat en de voorzitter van de examencommissie.

Artikel 14

1. De examinerator drukt zijn eindoordeel over kennis, inzicht en vaardigheden van een kandidaat in elk vak uit in een cijfer voor het schoolexamen.
2. Daartoe wordt gebruikt één van de cijfers 1 tot en met 10, met de daartussen liggende cijfers met een decimaal. In deze schaal van cijfers komt aan de gehele cijfers 1 tot en met 10 de volgende betekenis toe:

1= zeer slecht/ 2= slecht/ 3= zeer onvoldoende/ 4= onvoldoende/ 5=bijna voldoende/
6= voldoende/ 7=ruim voldoende/ 8= goed/ 9= zeer goed/ 10= uitmuntend.

3. Het cijfer voor het schoolexamen is het gemiddelde van de beoordelingen die voor de toetsen van het schoolexamen aan de kandidaat zijn gegeven.
4. Voor zover een kandidaat door twee of meer leraren gezamenlijk is geëxamineerd, bepalen deze leraren in onderling overleg het cijfer voor het schoolexamen.
5. Indien de leraren niet tot overeenstemming komen, wordt het cijfer bepaald op het rekenkundige gemiddelde van hun beoordeling. Indien bedoeld gemiddelde een cijfer met twee of meer decimalen is, wordt dit cijfer afgerond op de eerste decimaal, met dien verstande dat deze decimaal met 1 wordt verhoogd indien de tweede decimaal zonder afronding 5 of hoger is.
6. In afwijking van het tweede lid, worden het deelvak culturele en artistieke vorming 1 en het deelvak lichamelijke opvoeding 1 uit het gemeenschappelijk deel van elk profiel, beoordeeld met “voldoende” of “goed”. Deze beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de leerling en geschiedt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van de desbetreffende deelvakken, zoals blijkend uit het examendossier. De eerste en tweede volzin zijn van overeenkomstige toepassing op het vak culturele en artistieke vorming en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van elke leerweg.

Artikel 15

1. Het bevoegd gezag kan bepalen dat de kandidaat die eindexamen of deeleindexamen aflegt, in één vak van het schoolexamen waarin geen centraal examen wordt afgenomen, herexamen kan afleggen. Het herexamen omvat door het bevoegd gezag aangegeven onderdelen van het examenprogramma.
2. Het bevoegd gezag stelt vast hoe het cijfer van het in het eerste lid bedoelde herexamen wordt bepaald. Het hoogste van de cijfers behaald bij het herexamen in een vak en bij het eerder afgelegde schoolexamen in dat vak geldt als het definitieve cijfer van het schoolexamen in dat vak.

Artikel 16

Voor de aanvang van het centraal examen maakt de voorzitter van de examencommissie aan de kandidaat en bij minderjarigheid van de kandidaat ook diens ouders, voogden of verzorgers, schriftelijk bekend, voorzover van toepassing:

- a. welke cijfers hij heeft behaald voor het schoolexamen,
- b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld, en
- c. de beoordeling van het profielwerkstuk of het sectorwerkstuk en het cultureel artistiek

sectorwerkstuk.

§ 3. Het centraal examen

Artikel 17

Van de volgende vakken of programmaonderdelen wordt een centraal examen afgenomen

a. in het v.w.o.:

1. de drie talen van het gemeenschappelijke deel;
2. alle vakken die tot een profieldeel behoren met uitzondering van het vak biologie 1;
3. de vakken informatica, management en organisatie uit het vrije deel.

b. in het h.a.v.o.:

1. de drie talen van het gemeenschappelijke deel;
2. alle vakken die tot een profieldeel behoren, met uitzondering van de vakken wiskunde A1 en biologie
3. de vakken informatica, management en organisatie uit het vrije deel.

Artikel 18

1. De Minister wijst voor elke school één of meer gecommiteerden aan. De aanwijzing geldt tot na afloop van de herkansing. Indien dit door de met het uitoefenen van het toezicht daarop belaste instantie wordt verzocht, stelt het bevoegd gezag gecommiteerden ter aanwijzing voor.
2. Indien de Minister op grond van het eerste lid, tweede volzin, een leraar van een school heeft aangewezen als gecommiteerde ten behoeve van een andere school, draagt het bevoegd gezag van de eerstgenoemde school er zorg voor, dat de leraar diens verplichting kan nakomen.
3. De gecommiteerden ontvangen uit 's Landskas een bij ministeriële beschikking vastgestelde beloning voor de door hen verrichte werkzaamheden en een vergoeding van reis en verblijfskosten.

Artikel 19

1. Het centraal examen kent een eerste, tweede en derde tijdvak.
2. Het eerste en tweede tijdvak worden afgenomen in het laatste leerjaar.
3. Het derde tijdvak wordt aansluitend aan het laatste leerjaar afgenomen door de landsexamencommissie.
4. De Minister kan vakken aanwijzen waarin volgens zijn aanwijzingen het eindexamen in een of meer tijdvakken wordt afgenomen door de landsexamencommissie.
5. Bij toepassing van het derde of vierde lid, leveren de kandidaten de opgaven, de door hen gemaakte aantekeningen alsmede andere door hen gemaakte stukken in bij een van degenen die toezicht houden. De voorzitter van de landsexamencommissie bepaalt, in welke gevallen wordt afgeweken van de eerste volzin, alsmede in welke gevallen en op welk tijdstip de opgaven, de aantekeningen en de andere stukken, bedoeld in die volzin, aan de kandidaten worden teruggegeven.
6. De voorzitter van de landsexamencommissie kan bij toepassing van het derde of vierde lid een locatie aanwijzen, waar de examens worden afgenomen.

Artikel 21

1. De voorzitter van de examencommissie kan toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de voorzitter van de examencommissie de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de met het uitoefenen van het toezicht daarop belaste instantie.
2. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:
 - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake deskundige psycholoog of orthopedagoog is opgesteld,
 - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en
 - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a. genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
3. Van elke afwijking op grond van het tweede lid wordt mededeling gedaan aan de met het uitoefenen van het toezicht daarop belaste instantie.

Artikel 24

1. Het toezicht tijdens het centraal examen is opgedragen aan de door de voorzitter van de examencommissie aangewezen surveillanten.
2. In elk lokaal van een school waar een centraal examen wordt afgenomen, zijn ten minste twee surveillanten aanwezig.

3. Een voorbereidende bijeenkomst dient plaats te vinden met de surveillanten, waarbij het surveillancerooster bekend wordt gemaakt en de surveillance -instructies worden verstrekt aan de surveillanten
4. In bijzondere gevallen kan de met het uitoefenen van het toezicht daarop belaste instantie bepalen dat van het tweede lid afgeweken wordt.

Artikel 25

1. De voorzitter van de examencommissie of een door hem aangewezen lid van de examencommissie stelt de kandidaten vóór de aanvang van het centraal examen in kennis van alle aangelegenheden waarvan zij op de hoogte dienen te zijn.
2. De pakketten met de in artikel 23, eerste lid, bedoelde opgaven worden, nadat de surveillanten de gegevens daarop hebben gecontroleerd en in orde bevonden, in eenvormigheid van de kandidaten geopend bij de aanvang van het centraal examen. Indien de kandidaten in meer dan één lokaal zijn geplaatst, geschiedt de opening in één van deze lokalen.
3. Nadat de pakketten zijn geopend, mogen omtrent de examenopgaven geen mededelingen of inlichtingen aan de kandidaten worden verstrekt, tenzij door of namens het Hoofd van het Examenbureau daartoe opdracht is gegeven.

Artikel 26

1. Het centraal examen wordt gemaakt op gewaarmerkt papier dat is verstrekt door of namens de voorzitter van de examencommissie, tenzij door het Hoofd van het Examenbureau ander papier is verstrekt. Kladpapier wordt gewaarmerkt en verstrekt door of vanwege de voorzitter van de examencommissie.
2. Bij het centraal examen is alleen het gebruik van die boeken, logaritmetafels, tabellen en andere hulpmiddelen toegestaan die op grond van artikel 7, tweede lid onderdeel d, zijn toegestaan. Deze boeken, logaritmetafels, tabellen en andere hulpmiddelen zijn in het examenlokaal aanwezig en worden vóór de aanvang van het centraal examen door de voorzitter van de examencommissie of een door hem aangewezen leraar onderzocht.

Artikel 27

1. Gedurende het centraal examen verlaten de kandidaten niet zonder toestemming van een surveillant het examenlokaal.
2. Een kandidaat wordt tot uiterlijk een half uur na de aanvang van het centraal examen tot dat centraal examen toegelaten.
3. Een kandidaat die na de aanvang van het centraal examen tot het centraal examen is toegelaten, levert zijn werk uiterlijk in op hetzelfde tijdstip dat voor de andere kandidaten geldt.
4. In bijzondere gevallen kan de voorzitter van de examencommissie, de met het uitoefenen van het toezicht daarop belaste instantie gehoord, afwijken van de tijdstippen, bedoeld in het tweede en derde lid, met dien verstande dat de duur van de toets niet wordt overschreden.
5. De aan de kandidaten voorgelegde opgaven voor een toets van het centraal examen blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.

Artikel 28

De surveillanten maken na afloop proces-verbaal op van het centraal examen en leveren dit in bij de voorzitter van de examencommissie.

Artikel 29

1. Indien een kandidaat om een geldige reden ter beoordeling van de voorzitter van de examencommissie is verhinderd bij één of meer toetsen in het eerste tijdvak tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen te voltooien. In overleg met de met het uitoefenen van het toezicht daarop belaste instantie bepaalt de voorzitter van de

examencommissie hoeveel toetsen maximaal afgenomen worden. Indien artikel 19, vierde lid, toepassing vindt, wordt gelegenheid gegeven het centraal examen op meer dan twee toetsen te voltooien, afhankelijk van de feitelijke mogelijkheden.

2. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van de landsexamencommissie zijn eindexamen te voltooien.
3. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk, in geval van een examen aan een van de scholen door tussenkomst van de voorzitter van de examencommissie aan bij de voorzitter van de landsexamencommissie. In geval dat ten behoeve van de kandidaat toepassing is gegeven aan artikel 21, eerste, tweede dan wel derde lid, deelt de voorzitter van de examencommissie dit en waaruit de toepassing bestaat, tevens mede aan de voorzitter van de landsexamencommissie.
4. Na afloop van het derde tijdvak deelt de voorzitter van de landsexamencommissie het resultaat mede aan de voorzitter van de examencommissie.

Artikel 30

1. De voorzitter van de examencommissie doet het gemaakte werk van het centraal examen met een exemplaar van de opgaven, een exemplaar van de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator van het desbetreffende vak.
2. De examinerator beoordeelt het examenwerk zo spoedig mogelijk en retourneert dit aan de voorzitter van de examencommissie
3. De voorzitter van de examencommissie zendt het door de examinerator beoordeelde examenwerk onverwijld aan de betrokken gecommiteerde.
4. De gecommiteerde beoordeelt het examenwerk zo spoedig mogelijk en retourneert dit aan de voorzitter van de examencommissie.
5. Bij ministeriële beschikking met algemene werking kunnen nadere regels worden gegeven met betrekking tot de beoordelingsprocedure, bedoeld in het eerste tot en met het vierde lid.

Artikel 33

1. Indien het centraal examen naar het oordeel van de met het uitoefenen van het toezicht daarop belaste instantie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgehad, of twijfel is gerezen, of het centraal examen op regelmatige wijze heeft plaatsgehad, kan de met het uitoefenen van het toezicht daarop belaste instantie besluiten dat het centraal examen geheel of gedeeltelijk bij één of meer kandidaten opnieuw wordt afgenomen.
2. De met het uitoefenen van het toezicht daarop belaste instantie verzoekt het Hoofd van het Examenbureau nieuwe opgaven vast te stellen en bepaalt op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.
3. Indien door onvoorziene omstandigheden het centraal examen in één of meer vakken niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen, beslist de Minister hoe alsdan moet worden gehandeld

Artikel 34

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het centraal examen dan wel ten aanzien van een aanspraak op vrijstelling aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de voorzitter van de examencommissie maatregelen nemen.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
 - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het centraal examen,
 - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het centraal examen,
 - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het centraal examen,

- d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de voorzitter van de examencommissie aan te wijzen onderdelen. Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.
3. Alvorens een beslissing, als bedoeld in het eerste en tweede lid, te nemen wordt de kandidaat in de gelegenheid gesteld door de voorzitter van de examencommissie te worden gehoord. Bij minderjarigheid van de kandidaat geschiedt dit in aanwezigheid van diens ouders, voogden of verzorgers.
4. De voorzitter van de examencommissie stelt de kandidaat, en bij minderjarigheid van de kandidaat ook diens ouders, voogden of verzorgers, van zijn beslissing in kennis en wijst daarbij op het bepaalde in het zesde lid.
5. De voorzitter van de examencommissie maakt van de beslissing en van de feiten waarop deze steunt, onverwijld een rapport op. Hij zendt van dit rapport terstond een afschrift aan de met het uitoefenen van het toezicht daarop belaste instantie.
6. De kandidaat kan binnen drie dagen nadat de beslissing van de voorzitter van de examencommissie te zijner kennis is gebracht, schriftelijk aan de met het uitoefenen van het toezicht daarop belaste instantie verzoeken de beslissing te herzien. De met het uitoefenen van het toezicht daarop belaste instantie stelt vervolgens een onderzoek in en beslist op het verzoek. In de beslissing wordt zo nodig vastgelegd op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het centraal examen af te leggen in de vakken waarvan hij de zittingen gedeeltelijk of geheel niet heeft meegemaakt.

§ 4 Uitslag, herkansing en diploma

Artikel 35

Kennis, inzicht en vaardigheden van een kandidaat worden voor elk examenvak uitgedrukt in een eindcijfer.

Artikel 14, tweede lid, is hierbij van toepassing.

3. De voorzitter van de examencommissie bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Voor de in artikel 11 van de Landsverordening voortgezet onderwijs genoemde praktisch basisgerichte leerweg geldt in afwijking van de eerste volzin dat voor de bepaling van het eindcijfer het cijfer voor het schoolexamen tweemaal wordt meegerekend, en het cijfer voor het centraal examen éénmaal.
4. Bij de vakken waarin alleen een schoolexamen wordt afgenomen, is het gewogen gemiddelde van de beoordelingen voor een schoolexamen tevens eindcijfer van het desbetreffende vak.
5. Voor de slagingsregeling van het v.w.o. en het h.a.v.o., bedoeld in artikel 36, derde lid, wordt het gemiddelde bepaald van de eindcijfers van de verplicht te volgen vakken en deelvakken van het gemeenschappelijk deel en het gekozen profieldeel, bedoeld in de artikelen 19 en 19a van het Landsbesluit dagscholen v.w.o., h.a.v.o., v.s.b.o. met een studielast van ten hoogste 160 uren in het h.a.v.o. respectievelijk 200 uren in het v.w.o.
6. Indien het gemiddelde niet een geheel getal is, wordt dit getal afgerond naar het dichtstbijgelegen geheel getal, waarbij een getal van 50 of meer achter de komma naar boven wordt afgerond tot een geheel getal.

Artikel 36

De kandidaat die eindexamen v.w.o. of h.a.v.o. heeft afgelegd, is geslaagd indien hij met inachtneming van artikel 35, vijfde lid, tweede volzin:

- a. voor al zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, het eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
- b. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, het eindcijfer 4 of 5 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, het eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, of

c. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, het eindcijfer 5 heeft behaald dan wel voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld het eindcijfer 4 en voor één van deze vakken het eindcijfer 5 heeft behaald, en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, het eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, met dien verstande dat van deze vakken waarvoor het eindcijfer 4 of 5 is behaald, niet meer dan één vak het profieldeel betreft.

aanvulling: zie slagingsregeling na aanscherping.

In aanvulling op het derde lid geldt dat het profielwerkstuk en de deelvakken culturele en artistieke vorming 1 en lichamelijke opvoeding 1 van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, moeten zijn beoordeeld als 'voldoende' of 'goed'.

kandidaat die eindexamen heeft afgelegd en niet voldoet aan één van de voorwaarden, genoemd in het eerste en tweede dan wel derde en vierde lid, is afgewezen.

Indien een kandidaat in het laatste leerjaar langdurig ziek is dan wel lange tijd niet in staat is onderwijs in het laatste leerjaar te volgen, kan het bevoegd gezag van een dagschool, de met het uitoefenen van het toezicht daarop belaste instantie gehoord, toestaan dat, in afwijking van het vijfde lid deze kandidaat het eindexamen gedurende twee achtereenvolgende schooljaren aflegt.

Artikel 37

1. Ten aanzien van een kandidaat die in één schooljaar het eindexamen verspreid aan twee of meer scholen aflegt, is bij de bepaling van de uitslag artikel 36, eerste lid tot en met vierde lid, van toepassing.
2. De kandidaat, bedoeld in het eerste lid, doet een schriftelijk verzoek tot toepassing van artikel 38, tweede lid, aan de directeur van de school waar hij eindexamen in het grootste aantal vakken aflegt.
3. De Minister kan nadere voorschriften stellen met betrekking tot de uitvoering van het eerste en tweede lid.

Artikel 41

1. Elke kandidaat die eindexamen dan wel deeleindexamen heeft afgelegd, heeft het recht om in één vak herkansing te doen.
2. Indien de kandidaat een schriftelijk verzoek om herkansing doet aan de voorzitter van de examencommissie vóór een door de voorzitter van de examencommissie te bepalen en tijdig bekendgemaakt tijdstip, is de uitslag, bedoeld in artikel 40, tweede lid, voorlopig.
3. Indien de kandidaat in het tweede tijdvak geen mogelijkheid tot herkansing heeft gehad, en hij een schriftelijk verzoek daartoe indient bij de voorzitter van de examencommissie vóór een door de voorzitter van de examencommissie te bepalen en tijdig bekendgemaakt tijdstip, alsmede in geval van artikel 29, tweede lid, is de uitslag, bedoeld in artikel 40, eerste lid, voorlopig.
4. Indien de kandidaat niet tijdig herkansing heeft aangevraagd, is de uitslag, bedoeld in artikel 40, eerste lid, definitief.

Artikel 42

1. De herkansing in een eindexamenvak geschiedt op dezelfde wijze als het examen is afgenomen in het eerste tijdvak.
2. Het cijfer van de herkansing wordt vastgesteld met overeenkomstige toepassing van artikel 35.
3. Het hoogste van de cijfers, behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen, geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
4. Na afloop van de herkansing wordt met toepassing van artikel 36, eerste tot en met vijfde lid, de definitieve uitslag van het eindexamen door de examencommissie vastgesteld. Artikel 40 is hierbij van overeenkomstige toepassing.
5. Het eerste tot en met vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing op een vak waarin in een examenjaar deeleindexamen is afgelegd. De kandidaat die in een examenjaar zowel eindexamen als een aanvullend examen aflegt, oefent het recht op herkansing per examenjaar ten hoogste eenmaal uit.

Artikel 43

1. Na vaststelling van de uitslag van het eindexamen worden de diploma's en de cijferlijsten opgemaakt.
2. Bij ministeriële beschikking wordt het model voor de diploma's en de cijferlijsten vastgesteld.
3. De voorzitter van de examencommissie van een dagschool reikt aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd, een cijferlijst uit waarop zijn vermeld, voor zover van toepassing:
 - de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen,
 - de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk, alsmede de beoordeling van het profielwerkstuk,
 - de beoordeling van de deelvakken culturele en artistieke vorming 1 en lichamelijke opvoeding in v.w.o. en h.a.v.o.,
 - de eincijfers voor de examenvakken,
 - de uitslag van het eindexamen, alsmede
 - de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken tenzij de kandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.
4. De voorzitter van de examencommissie van een dagschool reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat, daaronder mede begrepen de kandidaat die zijn eindexamen met gunstig gevolg heeft voltooid ten overstaan van de examencommissie, een diploma uit, waarop het profiel of de profielen zijn vermeld die bij de uitslag zijn betrokken. Op het diploma v.s.b.o. is de leerweg vermeld die bij de uitslag is betrokken.
5. De diploma's en cijferlijsten worden ondertekend door de voorzitter en de secretaris van de examencommissie

Artikel 45

1. Duplicaten van afgegeven diploma's, certificaten, vrijstellingsbewijzen en cijferlijsten worden niet verstrekt.
2. Een schriftelijke verklaring dat een in het eerste lid bedoeld document is afgegeven, welke verklaring dezelfde waarde heeft als dat document zelf, kan uitsluitend door de met het uitoefenen van het toezicht daarop belaste instantie worden verstrekt.
3. De voorzitter van de examencommissie is bevoegd aan degene die eindexamen of deeleindexamen heeft afgelegd een verklaring over het eindexamen en een afschrift van de cijferlijst te verstrekken.

§ 5 Bewijs van vrijstelling en bewijs van kennis

Artikel 47

- a. Landsbesluit eindexamens v.w.o., h.a.v.o. en v.s.b.o. regelt in artikel 1, lid 0 bewijs van kennis. Het bewijs van kennis oftewel vrijstelling, is een bewijs van een, bij eindexamen, met goed gevolg afgelegd examen in het vak, waarin ten minste een zeven als eincijfer is behaald, met dien verstande dat het cijfer van het schoolexamen en, indien van toepassing, van het centraal examen van dat vak en minste 6,0 bedraagt.
- b. Een vrijstelling is een verworven recht naar aanleiding van het voornoemde in het desbetreffende artikel.
- c. Een vrijstelling wordt niet gedeeltelijk verleend, maar in zijn geheel gebaseerd op het eincijfer dat tot stand is gekomen als samenhangend dient benadrukt te worden, dat afgewezen kandidaten die geen recht hebben op vrijstelling het vak in zijn geheel over moeten doen, zowel het schoolexamen als het centraal schriftelijk examen.
- d. vrijgesteld van het profielwerkstuk of sectorwerkstuk, indien reeds eerder een profielwerkstuk respectievelijk sectorwerkstuk is gemaakt dat betrekking heeft op twee vakken uit het desbetreffende profieldeel respectievelijk op een thema uit de desbetreffende sector, en dat is beoordeeld als 'voldoende' of 'goed'.
1. Het eerste lid is uitsluitend van toepassing indien na het jaar waarin het cijfer of de beoordeling is vastgesteld, nog geen 10 jaren zijn verstreken.

2. In aanvulling op het eerste lid, onderdelen a en b, is de kandidaat die het eindexamen v.w.o. aflegt, vrijgesteld van het vak literatuur, indien de kandidaat hiervoor bij een eerder afgelegd examen een eindcijfer 6 of hoger heeft behaald.
3. In aanvulling op het eerste lid, onderdelen a tot en met e, en het derde lid, kan de daar bedoelde kandidaat eveneens vrijgesteld worden voor één of twee vakken, waarvoor het eindcijfer 5 of 4 is behaald, mits redelijkerwijs verondersteld mag worden dat de kandidaat zal kunnen voldoen aan de voorwaarden van artikel 36 om te slagen voor het eindexamen.
4. Bij ministeriële regeling worden nadere voorschriften gegeven voor de toepassing van het eerste lid.

Artikel 50

1. Een bewijs van kennis wordt op verzoek van de kandidaat door de voorzitter van de examencommissie uitgereikt binnen drie weken nadat de uitslag, bedoeld in artikel 40, eerste lid, aan de kandidaat is medegedeeld.
2. Op het bewijs van kennis worden in ieder geval vermeld:
 - a. het vak of de vakken waarin de kandidaat het volgende schooljaar geen examen behoeft af te leggen;
 - b. de cijfers die voor de in onderdeel a. bedoelde vak of vakken zijn behaald;
 - c. de datum van afgifte van het bewijs van kennis.
3. Het bewijs van kennis is slechts één jaar geldig.

Bijzondere bepalingen

Artikel 52

1. Het schriftelijk werk van het centraal examen en het schoolexamen der kandidaten, de beoordelingsnormen en de verzamellijst, bedoeld in artikel 39, eerste lid, worden gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de voorzitter van de examencommissie ter inzage voor belanghebbenden.

§ 6 Voorschrift ziek worden tijdens het examen (uit: Handboek Examinering 2021 – 2022 van IO)

In het eindexamenbesluit zijn geen bepalingen opgenomen over wat te doen wanneer kandidaten ziek worden *tijdens* het examen. Omdat scholen met deze situatie geconfronteerd kunnen worden, is onderstaand voorschrift opgesteld. **Dit voorschrift geldt uitsluitend voor kandidaten die deel hebben genomen en tijdens de zitting van het examen ziek zijn geworden.** Dit voorschrift geldt **niet** voor kandidaten die verhinderd zijn wegens ziekte en die **geen** deel hebben genomen aan het examen. Voor deze kandidaten geldt Landsbesluit eindexamens v.w.o., h.a.v.o. en v.s.b.o. *artikel 29 lid 1 en 2*. Voor kandidaten van wie vooraf bekend is dat zij zich ziek voelen, is het aan te raden **van tevoren te peilen in nauw overleg met de kandidaat** of deelname aan het examen op dat moment wel verstandig is. Bij ziekte van korte duur ligt het voor de hand de deelname aan de examinering uit te stellen, bij een ziekte van langere duur wordt verwezen naar *hoofdstuk 4.1.3* van dit Handboek Examinering. Kandidaten dienen zich er namelijk van bewust te zijn dat een melding achteraf, dat zij zich toch niet helemaal fit voelden tijdens het maken van het examen, geen reden vormt om het gemaakte werk ongeldig te verklaren. Het uitgangspunt is immers: eenmaal gemaakt is gemaakt.

Voorschrift ziek worden tijdens het examen

Mocht een examenkandidaat ziek worden tijdens het centraal examen, dan geldt het volgende:

- De voorzitter van de examencommissie overlegt in eerste instantie met de kandidaat over de vraag of deze het examen kan voortzetten en stelt de kandidaat op de hoogte van de gevolgen voor de kandidaat;
- Indien de kandidaat het examen niet kan voortzetten, maakt de voorzitter van de examencommissie op het proces-verbaal melding van het ziek worden van de kandidaat tijdens het examen, met instemming en handtekening van de kandidaat;
- De voorzitter van de examencommissie dient per omgaande een schriftelijk verzoek in bij de Inspectie Onderwijs om het tijdens de zitting gemaakte examenwerk ongeldig te verklaren, onder vermelding van de geldige reden;
- Landsbesluit eindexamens v.w.o., h.a.v.o. en v.s.b.o. **artikel 33 lid 1** treedt in werking wanneer de voorzitter van de examencommissie een verzoek indient ter beoordeling van de Inspectie Onderwijs of er sprake is geweest van een centraal examen dat niet op regelmatige wijze heeft plaats gevonden. De Inspectie Onderwijs kan besluiten dat het centraal examen bij de kandidaat opnieuw wordt afgenomen;
- De Inspectie Onderwijs bericht de voorzitter van de examencommissie of de aanvraag gehonoreerd is;
- Indien de Inspectie het werk ongeldig verklaart, verstrekt zij een ongeldigverklaring aan de voorzitter van de examencommissie. Deze verwijst vervolgens de kandidaat voor het betreffende examen naar het volgende tijdvak;
- De voorzitter van de examencommissie informeert de kandidaat schriftelijk over de wijze waarop het examen zal worden afgerond.

Belangrijke sites en instellingen:

www.kap-psc.com

<https://www.examenblad.nl/homepage/2021?ref=home>

<https://web.ete.cw/>

<https://www.alleexamens.nl/>

www.gobiernu.cw/files/Ministeries/OWCS/

<p>DEEL IV</p> <p>PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING</p> <p>HAVO 5</p> <p>2021 – 2022</p>

Op de volgende pagina's staat de PTA per vak:

sem=semester, tijd=tijdsduur, wg_ov=weging voor overgang, vrijstelling=vrijstellingscijfer, se_code=schoolexamen code, wg_se=weging voor schoolexamen

Vak			Schooljaar				Opleiding		Leerjaar			
PTA Aardrijkskunde			2021/2022				HAVO		5			
Periode	Code	Toetsomschrijving	Herkansbaar	Weging	WDT	% weging	Toetssoort	Domeincode	Domein omschrijving	Toets.(min)	Afnamevorm	Toetsvorm
1	A	Onafgerond eindcijfer HAVO-4	Geen	1		6,25%	Theoretische toets					Klassikaal
1	B	Systeem aarde, H1 t/m H3 & Arm en rijk, H3 en H4 (globalisering) + Begrippenlijst H1 t/m H4	Geen	2		12,5%	Theoretische toets	A1, B1,B2, B3, C1, C2,C3	Geografische benadering, Samenhangen en verschillen in de wereld, Mondiale processen en lokale effecten, Samenhangen en verschillen op regionaal niveau, Samenhangen verschillen op aarde, De aarde als natuurlijk systeem en lokale effecten	120	Schriftelijk	Centraal
2	C	Caribisch Gebied H1 t/m H5.3, H7.2 en H8, alleen zwarte teksten.	Geen	2		12,5%	Theoretische toets	A1, B1, B3,C1, E1, E2	Caribische regio en Curaçao	120	Schriftelijk	Centraal
2	D	Geografisch onderzoek	Geen	1		6,25%	Praktische opdracht	A1, A2, B, C,D, E	Geografische benadering, Een geografisch onderzoekopzetten, uitvoeren, presenteren en evalueren op basis van een geografische onderzoeksvraag en een gestructureerd plan van aanpak, met gebruikmaking van de geografische werkwijzen en primairedata.		Schriftelijk	Groep

Vak			Schooljaar				Opleiding		Leerjaar			
PTA Aardrijkskunde			2021/2022				HAVO		5			
Periode	Code	Toetsomschrijving	Herkansbaar	Weging	WDT	% weging	Toetssoort	Domeincode	Domein omschrijving	Toets.(min)	Afnamevorm	Toetsvorm
3	E	Brazilië H1 t/m H4	Geen	2		12,5%	Theoretische toets	A1, B2, C2,D1, D2	Geografische benadering, Samenhangen en verschillen in de wereld, Samenhangenen verschillen op aarde, Gebiedskenmerken, Actuele vraagstukken	120	Schriftelijk	Centraal
3	F	Herkansing AK: gehele jaarstof	Geen	8		50%	Theoretische toets			120	Schriftelijk	Centraal
				16		100%						

Vak			Schooljaar				Opleiding		Leerjaar			
PTA Bedrijfseconomie			2021/2022				HAVO		5			
Periode	Code	Toetsomschrijving	Herkansbaar	Weging	WDT	% weging	Toetssoort	Domeincode	Domein omschrijving	Toets.(min)	Afnamevorm	Toetsvorm
1	A	Het onafgerond gemiddeld cijfer havo4 bedrijfseconomie	Geen	1		6,25%	Theoretische toets				Schriftelijk	Individueel
1	B	BE in balans deel1:hfs 1 t/m 3: balans, winst,procenten hfs 5 t/m 10: leningen, verzekeren,sparen hfs 12+13: rechtsvormen, mvo hfs 16 t/m 20: financiering	Geen	2		12,5%	Theoretische toets	A/B/C/D/E	vaardigheden/ van persoon naar rechtspersoon/ personeelsbeleid/ financieren	150	Schriftelijk	Centraal
2	C	BE in balans deel1: hfs 11: eigen onderneming BE in balans deel 2: hfs 21 t/m 24: de 4 p's hfs 25 t/m 29: kosten, winst, breakeven, permanentie	Geen	2		12,5%	Theoretische toets	A/E/F	Vaardigheden/ marketing/ financieel beleid	150	Schriftelijk	Centraal
3	D	BE in balans deel 1: hfs 1 t/m 13 + 16 t/ m 19 BE in balans deel 2: hfs 21 t/m 35	Geen	3		18,75%	Theoretische toets	A/B/C/D/E/F/G	vaardigheden/ van persoon naar rechtspersoon/ personeelsbeleid/ financieren/ marketing/ financieel beleid/ verslaggeving	150	Schriftelijk	Centraal
3	E	RVT; Herkansing: Jaarstof	Geen	8		50%	Theoretische toets	A t/m I		120	Schriftelijk	Centraal
				16		100%						

Vak			Schooljaar				Opleiding			Leerjaar		
PTA Biologie			2021/2022				HAVO			5		
Periode	Code	Toetsomschrijving	Herkansbaar	Weging	WDT	% weging	Toetssoort	Domeincode	Domein omschrijving	Toets.(min)	Afnamevorm	Toetsvorm
1	A	Eindcijfer H4	Geen	1		5%	Theoretische toets				Schriftelijk	Individueel
1	B	Bvj Havo 4a + b - boeken: T1 t/m T6	Geen	3		15%	Theoretische toets	A5, A11, A13, A14, B2-B4, B6, B7, C1, C2,D3, E1-	A= Vaardigheden B= Zelfregulatie C= ZelforganisatieD= Interactie E= Reproductief= Evolutie	150	Schriftelijk	Centraal
2	C	Bvj Havo 4b - boeken: T7 en T8 BvjHavo 5a-boek: T1 t/m T3	Geen	3		15%	Theoretische toets	B1-B3, B8, C1-C3, D1, D2, D4, E1,F1, F3	B= Zelfregulatie C= ZelforganisatieD= Interactie E= Reproductief= Evolutie	150	Schriftelijk	Centraal
3	D	Bvj Havo 5b-boek: T4 t/m T7	Geen	3		15%	Theoretische toets	B3 - B5	B= Zelfregulatie	150	Schriftelijk	Centraal
3	E	Herkansing BI: gehele jaarstof	Geen	10		50%	Theoretische toets			120	Schriftelijk	Centraal
				20		100%						

Vak			Schooljaar				Opleiding			Leerjaar		
PTA Duits			2021/2022				HAVO			5		
Periode	Code	Toetsomschrijving	Herkansbaar	Weging	WDT	% weging	Toetssoort	Domeincode	Domein omschrijving	Toets.(min)	Afnamevorm	Toetsvorm
1	A	Gemiddelde cijfer H4	Geen	1		7,14%	Theoretische toets	A t/m D			Schriftelijk	Klassikaal
1	B	SE schrijven	Geen	2		14,29%	Theoretische toets	D	Schrijfvaardigheid: brief schrijven	150	Schriftelijk	Centraal
2	C	SE Mondeling	Geen	2		14,29%	Theoretische toets	C	Presentatie + gesprek	20	Mondeling	Individueel
3	D	SE Luistervaardigheid	Geen	2		14,29%	Theoretische toets	B	Luistervaardigheid	60	Schriftelijk	Klassikaal
3	E	herkansing DU: gehele jaarstof	Geen	7		50%	Theoretische toets			120	Schriftelijk	Centraal
				14		100%						

Vak			Schooljaar				Opleiding		Leerjaar			
PTA Economie			2021/2022				HAVO		5			
Periode	Code	Toetsomschrijving	Herkansbaar	Weging	WDT	% weging	Toetssoort	Domeincode	Domein omschrijving	Toets.(min)	Afnamevorm	Toetsvorm
1	A	Gemiddelde HAVO4	Geen	1		6,25%	Theoretische toets	A t/m I	Vaardigheden; concept markt, concept ruilen over tijd; onderhandelen; concept risico en informatie; concept welvaart en groei, Keuzeopdracht,	0	Schriftelijk	Klassikaal
1	B	Lesbrieven:Jong en oud, Vervoer, Markt en Overheid, Rekonomie	Geen	2		12,5%	Theoretische toets	A/D/F/G/H/I/K	* vaardigheden * concept markt * concept samenwerken en onderhandelen * concept risico en informatie * concept welvaart en groei * concept goede tijden, slechte tijden * keuzeonderwerpen	150	Schriftelijk	Centraal
2	C	Lesbrieven : Jongen oud, Werk en werkloosheid, Conjunctuur, Verdienen en uitgeven, Rekonomie	Geen	2		12,5%	Theoretische toets	A/D/F/G/K	* vaardigheden * concept markt * concept samenwerken en onderhandelen * concept risico en informatie * keuzeonderwerpen	150	Schriftelijk	Centraal

Vak			Schooljaar				Opleiding		Leerjaar			
PTA Economie			2021/2022				HAVO		5			
Periode	Code	Toetsomschrijving	Herkansbaar	Weging	WDT	% weging	Toetssoort	Domeincode	Domein omschrijving	Toets.(min)	Afnamevorm	Toetsvorm
3	D	Lesbrieven:Vervoer Jong & OudVerdiene en uitgevenMarkt en OverheidEuropaRe konomie	Geen	3		18,75%	Theoretische toets	A/D/E/F/G/H/I	* vaardigheden * concept markt * concept ruilen over de tijd * concept samenwerken en onderhandelen * concept risico en informatie * concept welvaart en groei * concept goede tijden, slechte tijden	150	Schriftelijk	Centraal
3	E	RVT; Herkansing: Jaarstof	Geen	8		50%	Theoretische toets	A t/m I		120	Schriftelijk	Centraal
				16		100%						

Vak			Schooljaar				Opleiding		Leerjaar			
PTA Engels			2021/2022				HAVO		5			
Periode	Code	Toetsomschrijving	Herkansbaar	Weging	WDT	% weging	Toetssoort	Domeincode	Domein omschrijving	Toets.(min)	Afnamevorm	Toetsvorm
1	A	Onafgeronde cijfer H4	Geen	1		4,17%	Theoretische toets					Individueel
1	B	Gespreksvaardigheid - tekst hardop voorlezen voor uitspraak + 10 minuten praten over gekozen onderwerpen. Domein C1	Geen	3		12,5%	Theoretische toets	C1	Gespreksvaardigheid	20	Mondeling	Groep
2	C	Schrijfvaardigheid - formele Engelse Brief, Domein D1. Dit kan zijn een klachten-, sollicitatie- of informatiebrief, woordenboek toegestaan	Geen	3		12,5%	Theoretische toets	D1	Schrijfvaardigheid	120	Schriftelijk	Centraal
2	D	Oefenexamen 1 Leesvaardigheid, Domein A Cito woordenboek toegestaan	Geen	1		4,17%	Theoretische toets	A	Leesvaardigheid	150	Schriftelijk	Centraal
3	E	Luistervaardigheid - video+audio- Domein B, Cito	Hoogste, 1 herkansing	3		12,5%	Theoretische toets	B	Luistervaardigheid	90	Schriftelijk	Klassikaal
3	F	Oefenexamen 2 - Leesvaardigheid, Domein A, Cito woordenboek toegestaan	Geen	1		4,17%	Theoretische toets	A	Leesvaardigheid	150	Schriftelijk	Centraal
3	G	Herkansing EN: gehele jaarstof	Geen	12		50%	Theoretische toets			120	Schriftelijk	Centraal
				24		100%						

Vak			Schooljaar				Opleiding			Leerjaar		
PTA Frans			2021/2022				HAVO			5		
Periode	Code	Toetsomschrijving	Herkansbaar	Weging	WDT	% weging	Toetssoort	Domeincode	Domein omschrijving	Toets.(min)	Afnamevorm	Toetsvorm
1	A	Gemiddelde HAVO4	Geen	1		6,25%	Theoretische toets	A B C D E	Alle vaardigheden	45	Schriftelijk	Individueel
1	B	Spreek -en gespreksvaardigheid n.a.v artikel/ thema & literatuur	Geen	2		12,5%	Theoretische toets	A C E	Lezen, spreken, literatuur	30	Mondeling	Centraal
2	C	Schrijfvaardigheid essai	Geen	2		12,5%	Theoretische toets	D	Schrijven essai	120	Schriftelijk	Centraal
2	D	Kijk -en luistervaardigheid CITO HAVO	Geen	2		12,5%	Theoretische toets	B	Kijk -en luistervaardigheid CITO HAVO	45	Schriftelijk	Centraal
3	E	Literatuur & Film	Geen	1		6,25%	Praktische opdracht	A B E	Lezen, luisteren, literatuur	45	Schriftelijk	Individueel
3	F	RVT; Herkansing; Jaarstof	Geen	8		50%	Theoretische toets	A t/m E		120	Schriftelijk	Centraal
				16		100%						

Vak			Schooljaar				Opleiding		Leerjaar			
PTA Geschiedenis			2021/2022				HAVO		5			
Periode	Code	Toetsomschrijving	Herkansbaar	Weging	WDT	% weging	Toetssoort	Domeincode	Domein omschrijving	Toets.(min)	Afnamevorm	Toetsvorm
1	A	SE1 - Overgangscijfer H4->H5	Geen	2		7,69%	Theoretische toets	A1-2, D1-3,E1,F3 en F6	Algemene vaardigheden, Curaçaose geschiedenis, Oorlog en Vrede, Slavernij enemancipatie	0	Schriftelijk	Individueel
1	B	SE2: Fruytier 1+2 en O&V 1	Geen	2		7,69%	Theoretische toets	D1+2 en E1	Politieke geschiedenis Curaçao en Oorlog & Vrede	120	Schriftelijk	Centraal
1	B1	Fruytier 1 + 2	Geen	0	1	0%	Theoretische toets	D1 en D2	Politieke geschiedenisvan Curaçao	45	Schriftelijk	Klassikaal
1	B2	Fruytier 1+2 en O&V 1	Geen	0	2	0%	Theoretische toets	D1+2 en E1	Politieke geschiedenisvan Curaçao en Oorlog & Vrede	120	Schriftelijk	Centraal
2	C	SE3: Fruytier 1-3, Mini-Nos Gubernashon helemaal en O&V 1-3	Geen	3		11,54%	Theoretische toets	D1-3 en E1	Politieke geschiedenis Curaçao, staatsinrichting en Oorlog & Vrede	120	Schriftelijk	Centraal
2	C1	Oorlog en Vrede 2+3	Geen	0	1	0%	Theoretische toets	E1	Oorlog en Vrede	45	Schriftelijk	Klassikaal
2	C2	Fruytier 1-3, Mini- Nos Gubernashon en O&V 1-3	Geen	0	3	0%	Theoretische toets	D1-3 en E1	Politieke geschiedenisvan Curaçao, staatsinrichting en Oorlog & Vrede	120	Schriftelijk	Centraal
3	D	SE4: Fruytier helemaal; Nos Gubernashon helemaal en Oorlog& Vrede helemaal	Geen	4		15,38%	Theoretische toets	D1, D2, F3 en F6	Antilliaanse geschiedenis, staatsinrichting en internationale betrekkingen en oorlogsvoering	120	Schriftelijk	Centraal
3	D1	Oorlog en vrede: hfst 4-6	Geen	0	1	0%	Theoretische toets	F3 en F6	Internationale betrekkingen en oorlogsvoering	45	Schriftelijk	Klassikaal

Vak			Schooljaar				Opleiding		Leerjaar				
PTA Geschiedenis			2021/2022				HAVO		5				
Periode	Code	Toetsomschrijving	Herkansbaar	Weging	WDT	% weging	Toetssoort	Domeincode	Domein omschrijving	Toets.(min)	Afnamevorm	Toetsvorm	
3	D2	Fruytier helemaal; Nos Governashon helemaal en Oorlog& Vrede helemaal	Geen	0	4	0%	Theoretische toets	D1, D2, F3 en F6	Antilliaanse geschiedenis; staatsinrichting en Internationale betrekkingen en oorlogsvoering	120	Schriftelijk	Centraal	
3	E	SE5: Werkstuk (POof PWS) en mondelinge verdediging ervan	Geen	2		7,69%	Praktische opdracht	A1-8	Praktische toepassing historische kennis	20	Mondeling	Groep	
3	F	Herkansing: Examenstof H5	Geen	13		50%	Theoretische toets	D1+2 en E1	Antilliaanse Geschiedenis, Staatsinrichting en Internationale Betrekkingen en Oorlogsvoering	120	Schriftelijk	Centraal	
				26		100%							

Vak			Schooljaar				Opleiding		Leerjaar			
PTA Informatica			2021/2022				HAVO		5			
Periode	Code	Toetsomschrijving	Herkansbaar	Weging	WDT	% weging	Toetssoort	Domeincode	Domein omschrijving	Toets.(min)	Afnamevorm	Toetsvorm
1	A	SE1 Gemiddelde uit H4 20202021	Geen	1		5,56%	Theoretische toets	A, B en C	Informatica in perspectie, Basisbegrippen en vaardigheden, Systemen en hun structurering	120	Schriftelijk	Klassikaal
1	B	SE2 Gegevens, Informatie, Hardware, Datacommunicatie en Netwerken.	Geen	3		16,67%	Theoretische toets	A en B	eindtermen: 1, 4-6, 9, 12, 16, 18-20, 27, 29 Informatica in perspectie, Basisbegrippen en vaardigheden, Systemen en hun structurering,	120	Schriftelijk	Centraal
2	C	SE3 Een database creeren en onderhouden.	Geen	2		11,11%	Theoretische toets	A, B en C	Eindtermen 10, 15, 17,41-43b Informatica in perspectie, Basisbegrippen en vaardigheden, Systemen en hun structurering,	120	Schriftelijk	Centraal
3	D	SE4 Software, Programmeren, Projectmanagement en Systeemontwikkelin g	Geen	3		16,67%	Theoretische toets	A, B en C	Eindtermen: 1-3, 5, 13, 21, 23-26, 28-36, 43a-47 Informatica in perspectie, Basisbegrippen en vaardigheden, Systemen en hun structurering,	120	Schriftelijk	Centraal
3	E	herkansing INF: gehele jaarstof	Geen	9		50%	Theoretische toets			120	Schriftelijk	Centraal
				18		100%						

Vak			Schooljaar				Opleiding		Leerjaar			
PTA Kunstvak			2021/2022				HAVO		5			
Periode	Code	Toetsomschrijving	Herkansbaar	Weging	WDT	% weging	Toetssoort	Domeincode	Domein omschrijving	Toets.(min)	Afnamevorm	Toetsvorm
1	A	Onafgeronde eindcijfer H4	Geen	1		4,17%	Theoretische toets	A, B, C, D	Domein A: Vaardigheden en benaderingswijzen Domein B: Invalshoeken voor reflectie Domein C: Onderwerpen Domein D: Vak theorie Domein E: Praktijk		Schriftelijk	Individueel
1	B	Theorie: Beeldende begrippen en SAZON 1 t/m 3	Geen	1		4,17%	Theoretische toets	A, B3, B5,B6, C	Domein A: Vaardigheden en benaderingswijzen Subdomein B3: Kunstenaar en sociale politieke economische macht. Subdomein B5: Kunst en multiculturaliteit Subdomein B6: Kunst, wetenschap en techniek Domein C: Onderwerpen	90	Schriftelijk	Centraal
2	C	Beschouwing Beeldend en Podiumkunsten	Geen	1		4,17%	Praktische opdracht	A, C, D	Domein A: Vaardigheden en benaderingswijzen Domein C: Onderwerpen Domein D: Vak theorie		Schriftelijk	Individueel

Vak			Schooljaar				Opleiding		Leerjaar				
PTA Kunstvak			2021/2022				HAVO		5				
Periode	Code	Toetsomschrijving	Herkansbaar	Weging	WDT	% weging	Toetssoort	Domeincode	Domein omschrijving	Toets.(min)	Afnamevorm	Toetsvorm	
2	D	Theorie: SAZON 4,5	Geen	1		4,17%	Theoretische toets	A, B2, B3,B6, C	Domein A: Vaardigheden en benaderingswijzen Subdomein B2: Kunst en esthetica Subdomein B3: Kunstenaar en sociale politieke economische macht. Subdomein B6: Kunst, wetenschap en techniek Domein C: Onderwerpen	90	Schriftelijk	Centraal	
2	E	Onderzoek/ proces/ beeldtaal thema 3	Geen	3		12,5%	Praktische opdracht	A, D	Domein A: Vaardigheden en benaderingswijzen Domein D: Vak theorie			Individueel	
3	F	Theorie: SAZON 4 t/m 6 Beschouwing algemeen	Geen	2		8,33%	Theoretische toets	A, B1, B2,B3, B4, C	Domein A: Vaardigheden en benaderingswijzen Subdomein B1: Kunst en religie, levensbeschouwing Subdomein B2: Kunst en esthetica Subdomein B3: Kunstenaar en sociale politieke economische macht. Subdomein B4: Kunsten vermaak Domein C: Onderwerpen	90	Schriftelijk	Centraal	

Vak			Schooljaar				Opleiding		Leerjaar			
PTA Kunstvak			2021/2022				HAVO		5			
Periode	Code	Toetsomschrijving	Herkansbaar	Weging	WDT	% weging	Toetssoort	Domeincode	Domein omschrijving	Toets.(min)	Afnamevorm	Toetsvorm
3	G	Eindproduct/ vormgeving/ presentatie thema 3	Geen	3		12,5%	Praktische opdracht	A, D, E	Domein A: Vaardigheden en benaderingswijzen Domein D: Vak theorie Domein E: Praktijk		Schriftelijk	Individueel
3	H	Herkansing KV: gehele jaarstof	Geen	12		50%	Theoretische toets			120	Schriftelijk	Centraal
				24		100%						

Vak			Schooljaar				Opleiding		Leerjaar			
PTA Lichamelijke Opvoeding			2021/2022				HAVO		5			
Periode	Code	Toetsomschrijving	Herkansbaar	Weging	WDT	% weging	Toetssoort	Domeincode	Domein omschrijving	Toets.(min)	Afnamevorm	Toetsvorm
3	A	soloproject 1 bew & org	Geen	1		100%	Praktische opdracht					Groep
1	A1	soloproject 1 bew & org, tussen evaluatie periode 1	Geen	0	1	0%	Praktische opdracht					Groep
2	A2	soloproject 1 bew & org tussen evaluatie periode 2	Geen	0	1	0%	Praktische opdracht					Groep
3	A3	soloproject 1 bew & org eind evaluatie periode 3	Geen	0	3	0%	Praktische opdracht					Groep
				1		100%						

Vak			Schooljaar				Opleiding		Leerjaar			
PTA Natuurkunde			2021/2022				HAVO		5			
Periode	Code	Toetsomschrijving	Herkansbaar	Weging	WDT	% weging	Toetssoort	Domeincode	Domein omschrijving	Toets.(min)	Afnamevorm	Toetsvorm
1	A	gemiddelde HAVO 4 cijfer afgerond op 1 decimaal.	Geen	1		6,25%	Theoretische toets		zie HAVO 4 PTA			Individueel
1	B	hst1,2,3,5. hst8. Basisvaardigheden, Beweging, Krachten in evenwicht, materialen en warmte. Arbeid en energie. Katern: Weer en Klimaat.	Geen	2		12,5%	Theoretische toets	A8, A12, A11, A15, C1, D1, C2, E2.	Basisvaardigheden, Beweging, Krachten in evenwicht, materialen en warmte. Arbeid en energie. Katern: Weeren Klimaat.	120	Schriftelijk	Centraal
2	C	hst1,3,4,6. hst9. Basisvaardigheden, krachtwetten, elektriciteit Trillingen en golven, zonnestelselen heelal. Katern: Horen en Zien	Geen	2		12,5%	Theoretische toets	A8,,A12,A11, A15,D1,G1,B 1,E1, B3	Basisvaardigheden, krachtwetten, elektriciteit Trillingen en golven, zonnestelselen heelal. Katern: Horen en Zien	120	Schriftelijk	Centraal
3	D	hst 1 t/m 6. hst 8, 9,10,11. Medische beeldvorming. A8, A12,A11, A15, C1, D1, G1, C2, B1, B2,A11.S	Geen	3		18,75%	Theoretische toets	. A8, A12, A11, A15, C1, D1, G1, C2, B1, B2, A11.	SCE-stof	120	Schriftelijk	Centraal
3	E	herkansing NA: gehele jaarstof	Geen	8		50%	Theoretische toets			120	Schriftelijk	Centraal
				16		100%						

Vak			Schooljaar				Opleiding		Leerjaar			
PTA Nederlands			2021/2022				HAVO		5			
Periode	Code	Toetsomschrijving	Herkansbaar	Weging	WDT	% weging	Toetssoort	Domeincode	Domein omschrijving	Toets.(min)	Afnamevorm	Toetsvorm
1	A	Onafgeronde gemiddelde h4	Geen	1		5,56%	Theoretische toets	Domein F:30, 31, 32, 33, 34,	Literatuur fictie	120	Schriftelijk	Centraal
1	B	Cursus Leesvaardigheid theorie:stencil uitgavevakgroep Nederlands KAP Cursus Eindexamen H1 Heteindexamen: de vaardighedenanalyse, interpreteren, argumenten en beoordelen H2. Het eindexamen: de vaardigheidssamenkomsten	Geen	2		11,11%	Theoretische toets	Domein A: 1, 2, 5	Leesvaardigheid	150	Schriftelijk	Centraal
2	C	Cursus Spreekvaardigheid Presentatie over een zelfgekozen onderwerp Cursus Mondelinge vaardigheden H1 Algemeen H2 Presentatie	Geen	2		11,11%	Theoretische toets	Domein D: 18, 19, 20	Spreekvaardigheid	30	Mondeling	Groep
2	D	Cursus Luistervaardigheid + Woordenschat Cursus Woordenschat H1. Moeilijke woorden H2 Woordenschat eindexamen	Geen	2		11,11%	Theoretische toets	Domein C: 13, 14, 15, 16, 17	Luistervaardigheid en woordenschat	90	Schriftelijk	Centraal

Vak			Schooljaar				Opleiding		Leerjaar			
PTA Nederlands			2021/2022				HAVO		5			
Periode	Code	Toetsomschrijving	Herkansbaar	Weging	WDT	% weging	Toetssoort	Domeincode	Domein omschrijving	Toets.(min)	Afnamevorm	Toetsvorm
3	E	Cursus Schrijfvaardigheid Schrijfopdracht n.a.v. een tekst en opgegeven onderwerp Cursus Schrijfvaardigheid H3 Informerende teksten; H4 Overtuigende teksten	Geen	2		11,11%	Theoretische toets	Domein E; 25, 26, 27	Schrijfvaardigheid	150	Schriftelijk	Centraal
3	F	herkansing NE: gehele jaarstof	Geen	9		50%	Theoretische toets			120	Schriftelijk	Centraal
				18		100%						

Vak			Schooljaar				Opleiding		Leerjaar				
PTA Papiamentu			2021/2022				HAVO		5				
Periode	Code	Toetsomschrijving	Herkansbaar	Weging	WDT	% weging	Toetssoort	Domeincode	Domein omschrijving	Toets.(min)	Afnamevorm	Toetsvorm	
1	A	Eindcijfer Havo 4	Geen	1		8,33%	Theoretische toets				Schriftelijk	Individueel	
1	B	Mosaiko Tomo 5, kap 1. Skohe of laga	Geen	1		8,33%	Theoretische toets	Domein F	Taal- en Taalverschijnselen	60	Schriftelijk	Centraal	
2	C	Mosaiko Tomo 5, kap. 2 Progreso of deterioro + Leesboek: Katibu dishon	Geen	1		8,33%	Theoretische toets	Domein D/ Domein F	Leesvaardigheid Taal en taalverschijnselen	60	Schriftelijk	Centraal	
3	D	Presentashon den grupo	Geen	1		8,33%	Praktische opdracht	Domein C	Gespreksvaardigheid	20	Mondeling	Groep	
3	E	Teoria + Teksto i resumen	Geen	2		16,67%	Theoretische toets	Domein D/ Domein E	Leesvaardigheid Schrijfvaardigheid	180	Schriftelijk	Centraal	
3	F	herkansing PA: gehele jaarstof	Geen	6		50%	Theoretische toets			120	Schriftelijk	Centraal	
				12		100%							

Vak			Schooljaar				Opleiding		Leerjaar			
PTA Scheikunde			2021/2022				HAVO		5			
Periode	Code	Toetsomschrijving	Herkansbaar	Weging	WDT	% weging	Toetssoort	Domeincode	Domein omschrijving	Toets.(min)	Afnamevorm	Toetsvorm
1	A	Overgangscijfer uit H4	Geen	1		7,14%	Theoretische toets	A1+A3,B1 t/m B5,C1+C2,D1+D2,F4	Domein A: Vaardigheden Domein B: Stoffen en materialen in de chemie Domein C: Chemische processen en behoudswetten Domein D: Ontwikkeling van chemische kennis Domein F: Industriële chemische processen	0	Schriftelijk	Centraal
1	B	H4: hfst 2,4,5,7. H5: hfst 8.1+ 8.3+6+9. Zuren en Basen. Energie, Reactiesnelheid	Geen	2		14,29%	Theoretische toets	A,B,C,D,E,F,G	Domein A: Vaardigheden Domein B: Stoffen en materialen in de chemie Domein C: Chemische processen en behoudswetten Domein D: Ontwikkeling van chemische kennis Domein E: Innovatie en chemisch onderzoek Domein F: Industriële chemische processen Domein G: Maatschappij, chemie en technologie	120	Schriftelijk	Centraal

Vak			Schooljaar				Opleiding		Leerjaar			
PTA Scheikunde			2021/2022				HAVO		5			
Periode	Code	Toetsomschrijving	Herkansbaar	Weging	WDT	% weging	Toetssoort	Domeincode	Domein omschrijving	Toets.(min)	Afnamevorm	Toetsvorm
2	C	H4: hfst 2,3,5,6. H5: hfst 10,12 Voeding, Gezondheid, Polymeren	Geen	2		14,29%	Theoretische toets	A,B,C,D,E,F,G	Domein A: Vaardigheden Domein B: Stoffen en materialen in de chemie Domein C: Chemische processen en behoudswetten Domein D: Ontwikkeling van chemische kennis Domein E: Innovatie en chemisch onderzoek Domein F: Industriële chemische processen Domein G: Maatschappij, chemie en technologie	120	Schriftelijk	Centraal
3	D	H4: hfst 2,4,5. H5: hfst 9,11,12,14 Redox, Brandstoffen, Groene Chemie	Geen	2		14,29%	Theoretische toets	A,B,C,D,E,F,G	Domein A: Vaardigheden Domein B: Stoffen en materialen in de chemie Domein C: Chemische processen en behoudswetten Domein D: Ontwikkeling van chemische kennis Domein E: Innovatie en chemisch onderzoek Domein F: Industriële chemische processen Domein G: Maatschappij, chemie en technologie	120	Schriftelijk	Centraal
3	E	herkansing SK: gehele jaarstof	Geen	7		50%	Theoretische toets			120	Schriftelijk	Centraal
				14		100%						

Vak			Schooljaar				Opleiding			Leerjaar		
PTA Spaans			2021/2022				HAVO			5		
Periode	Code	Toetsomschrijving	Herkansbaar	Weging	WDT	% weging	Toetssoort	Domeincode	Domein omschrijving	Toets.(min)	Afnamenvorm	Toetsvorm
1	A	Gemiddelde eincijfer H4	Geen	1		7,14%	Theoretische toets				Schriftelijk	Individueel
1	B	Gespreksvaardigheid	Geen	2		14,29%	Theoretische toets	C1-3 en C2-4	Gespreksvaardigheid	30	Mondeling	Groep
2	C	Kijk- en luistervaardigheid	Geen	2		14,29%	Theoretische toets	B2	Kijk- en luistervaardigheid	90	Schriftelijk	Individueel
3	D	Formele brief	Geen	2		14,29%	Theoretische toets	D2-5 en D2-6	Schrijfvaardigheid	120	Schriftelijk	Individueel
3	E	herkansing SP: gehele jaarstof	Geen	7		50%	Theoretische toets			120	Schriftelijk	Centraal
				14		100%						

Vak			Schooljaar				Opleiding		Leerjaar			
PTA Wiskunde A			2021/2022				HAVO		5			
Periode	Code	Toetsomschrijving	Herkansbaar	Weging	WDT	% weging	Toetssoort	Domeincode	Domein omschrijving	Toets.(min)	Afnamevorm	Toetsvorm
1	A	rapport cijfer havo4	Geen	1		4,55%	Theoretische toets	A tm F			Schriftelijk	Individueel
1	B	havo A : dl1 +dl2 + dl3 t/m h8	Geen	3		13,64%	Theoretische toets	Domeinen: A ,B,C,D,E1, E2,F2,G	FORMULES,TELPROBLEMEN,LINEAIRE PROBLEMEN,STATISTIEK,ALGEBRA VERHOUDINGEN,PROCENTEN, VAARDIGHEDEN MET GRAFISCHE CALCULATOR	120	Schriftelijk	Centraal
2	C	havo A : dl1 +dl2 +dl3 tm 10	Geen	3		13,64%	Theoretische toets	A ,B,C,D,E,F,G	FORMULES,TELPROBLEMEN,LINEAIRE PROBLEMEN,STATISTIEK,ALGEBRA VERHOUDINGEN,PROCENTEN, VAARDIGHEDEN MET GRAFISCHE CALCULATOR	120	Schriftelijk	Centraal
3	D	havo A : dl1 +dl2 +dl3 Domeinen:A ,B,C,D,E,F,G	Geen	4		18,18%	Theoretische toets	A ,B,C,D,E,F,G	FORMULES,TELPROBLEMEN,LINEAIRE PROBLEMEN,STATISTIEK, ALGEBRA,GEBIEDEN VERHOUDINGEN,PROCENTEN, VAARDIGHEDEN MET GRAFISCHE CALCULATOR	180	Schriftelijk	Centraal
3	E	herkansing WI: gehele jaarstof	Geen	11		50%	Theoretische toets			120	Schriftelijk	Centraal
				22		100%						

Vak		Schooljaar					Opleiding		Leerjaar			
PTA Wiskunde B		2021/2022					HAVO		5			
Periode	Code	Toetsomschrijving	Herkansbaar	Weging	WDT	% weging	Toetssoort	Domeincode	Domein omschrijving	Toets.(min)	Afnamevorm	Toetsvorm
1	A	Eindcijfer klas 4	Geen	1		4,55%	Theoretische toets				Schriftelijk	Individueel
1	B	Havo B d1 + d2 +d3 t/m h8	Geen	3		13,64%	Theoretische toets	A t/m D	HAVO B H1 tm H4 Hetzelfde als pw 2 +H4 H4 = Werken met formules	120	Schriftelijk	Centraal
2	C	havo B dl 1 + dl 2 +dl 3 t/m H 11	Geen	3		13,64%	Theoretische toets	A t/m D	HAVO B H1 tm H4 Hetzelfde als pw 2 +H4 H4 = Werken met formules	120	Schriftelijk	Centraal
3	D	Havo B dl 1 t/m dl 3	Gemiddeld e, 1 herkansing	4		18,18%	Theoretische toets	A t/m D	HAVO B H1 tm H4 Hetzelfde als pw 2 +H4 H4 = Werken met formules	150	Schriftelijk	Centraal
3	E	herkansing WI: gehele jaarstof	Geen	11		50%	Theoretische toets			120	Schriftelijk	Centraal
				22		100%						